

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

IZ ČASA SMO IN ROMAMO NA SVETO GORO VEČNOSTI

Krščanskemu romanju daje smisel vera

Sv. Gora

Vnebovzetje - snov in duh nam o njem sporočata

Ivan Florijanc

Praznik Marijinega vnebovzetja je predstavno in pojmovno težko - če sploh je - ulovljiv. Pogostoma smo sicer priče poizkusom razlag, ki materializirajo ta ali oni vidik. Te razlage skoraj redno padajo v past spektakularne radovednosti, ki je vse prej kot odsotna v verski zavesti mnogih, in to ne samo laikov. Ta radovednostna past, ki spelje tok sicer prepotrebne razmišljanja na sanjava pota, je lahko povzeta v takihle vprašanjih: »Kako je bilo, kako se je to dogajalo?«

Tudi bogoslovno modrovanje o neprikladnosti izraza »vnebovzetje« samo ter kritičen poizkus razlage tega ali onega vidika te najmlajše (iz leta 1950) dogme bi stvar samo enostransko pojasnila: zadovoljila bi namreč samo racionalno radovednost. Toda človek je veliko več, njegovo bistvo vsebuje več plasti; kaj šele tisti, ki mu rečemo Bog.

Od nekdanjega pa poleg znanosti in tehnike obstajala tudi umetnost, ki je od vedno zasidrana v bivanjsko intuitivnih plasteh. Zato bi nam lahko smer razmišljanja nakazala prav umetnost in med njenimi zvrstmi glasba še prav posebej. Vsaka umetnost namreč počiva na hkratni večplastnosti, ki je vidna v dvojnosti otipljivega in neotipljivega, sporočila in nosilca sporočila. V tem je odraz in odsev stvarstva - zemlje in neba.

Nebo in zemlja sta pač dva vidika iste realnosti in zelo nesmiselno bi bilo jima pripisovati nekaj snovno in dokončno določenega. Tudi človek kot tak je v svoji dvojni pojavnosti - snovni in duhovni - zelo lepa podoba tega. To nam je zlahka razvidno, če pomislimo, kako bi se vsak od nas zelo neugodno počutil, če bi njegovo osebo zvedli bodisi na golo fizičnost bodisi na golo duševnost. Oboje bi bilo enako izkrivljajoče in

(se nadaljuje na 8. strani)

Brezje

Maše ob vnebovzetju

NA PTUJSKI GORI bo v nedeljo, 14. avgusta, ob 10. uri vodil romarsko mašo in obnovitev posvetitve Mariji mariborski škof dr. Franc Kramberger.

NA BREZJAH bo 15. avgusta, ob 10. uri, na trgu pred baziliko vodil somaševanje z obnovitvijo posvetitve Mariji ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar.

NA SVETI GORI bo 15. avgusta ob 10. uri vodil somaševanje in obnovitev posvetitve Mariji koprski škof Metod Pirih.

V STRUNJANU bo v nedeljo, 14. avgusta, ob 19.30 sv. maša, ki jo bo vodil škof Metod Pirih. Blagoslovil bo tudi obnovljene slike. Sledila bo procesija, nato koncert. V ponedeljek, 15. avgusta, pa bodo sv. maše ob 7., 10. in 17. uri. Pri zadnji maši bo maševal p. dr. Miha S. Vouk.

NA VZROČKU bo 15. avgusta sv. maša ob 11. in 17. uri. Sledila bo procesija, za tem srečolov. NA PEČAH PRI BOLJUNCU bo 14. avgusta ob 18. uri.

Silvester Čuk

Medmašni čas - tedni med »veliko mašo« (Marijinim vnebovzetjem 15. avgusta) in »malo mašo« (Marijinim rojstvom 8. septembra) - je bil po starem slovenskem kmečkem koledarju, ki je slonel na menjavi letnih časov in na prazničnem koledarju Cerkve, odmerjen božjepotništvu, romanjem. Glavno delo (košnja, žetev) je bilo postorjeno, človek se je hotel odtrgati od zemlje, se telesno odpočiti in duhovno okrepiti.

ČLOVEKOVO ŽIVLJENJE JE ROMANJE

Romar je človek (ali skupina ljudi), ki se je iz svojega bivališča napotil v svet kraj, da bi tam opravil kako versko dejanje iz pobožnosti, zaobljube ali iz spokornosti. Potreba po romanju je položena v človeško naravo, zato božjepotništvo v takšni ali drugačni obliki poznajo domala vsa velika verstva. Kdor razmišlja, prihaja do spoznanja, ki ga je v slogu svetopisemske modrosti izpovedal pesnik Joža Lovrenčič: »Iz časa smo in romamo na sveto goro večnosti.« Podzavestna slutnja človeka, ustvarjenega po božji podobi, je tukaj razsvetljena z lučjo razodetja, ki nam pravi, da smo na tej zemlji »tujci in popotniki«. Romarsko zavest izpoveduje naš Prešeren po ustih Bogomile, ki Črtomiru dopoveduje, »da zemlja, kjer vijó viharji jezni, je skušnje kraj, da so naš dom visoka nebesa.«

Krščanskemu romanju daje smisel vera, izražena v evharistični molitvi: »Sveti Oče, ti si zmeraj z nami na naši poti.« Na življenjski poti nismo sami, Bog je z nami, kakor je bil vstali Kristus z učencema na poti v Emavs. Romanje je izraz češčenja Boga, je pa tudi odsev našega življenja. Iz izkustva vemo, da se življenje razmahne tem, ki premagujejo težave in napore. S tem se dvigamo. Vzpenjamo se na duhovne višine s premagovanjem materialnih višin (številne božjepotne cerkve so zgrajene na gričih, hribih ali celo gorah).

SLOVENSKI KRISTJAN JE ROMAR

Zgodovina krščanskega božjepotništva se pričinja zelo zgodaj. Brž ko je bilo mogoče (ko se je krščanstvo v rimski državi lahko svobodno živelo), so verni ljudje želeli obiskovati kraje v Palestini ali Sveti deželi, ki jih je s svojim bivanjem in delovanjem posvetil Jezus. Ko so Sveto deželo zasedli muslimanski Arabci (dokončno leta 1076), so se reke krščanskih romarjev obrnile proti Rimu, središču krščanskega sveta. V vseh evropskih jezikih so božjepotnike imenovali po Rimu: v italijanščini romeo ali romipeto, v francoščini romieu, v španščini romero itd.; tudi slovenski izraz romar ima isti izvor.

Naši slovanski predniki so še kot pogani imeli svoja romarska svetišča na višinah, kjer se po ljudski veri sproščajo neznane moči, ki jih človek lahko obrne v svoj prid. Ko so sprejeli krščanstvo, so ta svetišča zamenjali s cerkvami, postavljenimi na kraje izrednih dogodkov in uslišanj. Za vernega Slovenca je božja pot vedno bila »svet kraj«, kjer so otipljivo doživlja stik človeškega z božjim; bil mu je »kraj milosti«, kjer se človek duhovno prerodi.

Slovinci smo vedno radi romali, nekdanj tudi v daljna, po vsej Evropi sloveča svetišča (Kompostelo na Španskem, Aachen in Kelmorajn v Nemčiji, Marijino Celje v Avstriji). Mnogi pridigarji so to graja-

(se nadaljuje na 2. strani)

Sv. Višarje

Krščanskemu romanju daje smisel vera

(nadaljevanje s 1. str.)

li, češ da imamo dovolj božjih poti doma, kjer človek, ki hoče postati z romanjem boljši kristjan, lahko to brez pretiranih stroškov doseže, če mu le iskrene volje ne manjka.

Odmeve slovenske romarske duše so zabeležili naši ljudski pevci in besedni umetniki. Njihova pričevanja je zbral pred nedavnim umrli Jože Dolenc v knjigi Slovenski romar (Mohorjeva družba, Celje 1986). Piscem, ki poročajo o romanjih, ki so nam bolj ali manj znana in domača, se pridružuje tržaški pisatelj Alojz Rebula, ki v svojem slogu opisuje doživetja na »vijoličastem vlaku«, s katerim romajo bolniki v Lurd.

ROMANJE POGLEBLJA VERO IN UTRJUJE BRATSTVO

Glavni namen romanj je seveda poglobljati vero in pobožnost. Romanje, zlasti skupinsko, nas uči odpovedi, nam nalaga žrtve in nudi neštete prilagoditve za medsebojno pomoč in dejavno ljubezen. Nekdanja romanja so bila veliko bolj spokorna kot današnja: nekdanj so romarji hodili peš, tudi po več dni, danes pa so nam sodobna prevozna sredstva olajšala dolžino in napor poti. Kljub temu pa tudi danes romanja ohranjajo večino naštetih prvin.

Romanja so pripomogla tudi k dvigu kulture. Pomislimo samo na umetniško bogata romarska sveetišča, kjer so se romarji čutili »kot v nebesih« in si privzgjajali čut za lepoto. Spomnimo se bogatih romarskih pesmi, zgodb in legend o nastanku božjih poti, kar sodi v zakladnico slovenske krščanske kulture.

Naš ugledni narodopisec dr. Niko Kuret v svojem delu Praznično leto Slovencev (3. del, str. 240) opozarja še na drug zelo pomemben vidik romanj. »S kulturnozgodovinskega stališča je bilo božjepotništvo zlasti v preteklosti neprecenljiv posrednik kulturnih dobrin med Vzhodom in Zahodom, med narodi in deželami. Težko je danes razbrati in ugotoviti, kolikšno bogastvo najrazličnejših vrednot se je s posredovanjem romarjev pretakalo od enega konca Evrope do drugega. Ob pomanjkanju množičnih občil je utrjevalo kulturno skupnost naše celine. Po zaslugi božjepotništva tudi slovensko ljudstvo ni obtičalo za domačim plotom. Tudi slovenski človek je bil kot romar evropski občan, spoznal je evropski Zahod tja do Španije in vedel o tujem svetu iz izkušnje več kakor marsikateri njegov današnji potomec.«

Silvester Čuk

Elija in Hirohito

Pred 49 leti je na Hirošimo padla atomska bomba. Več kot dvesto tisoč človeških življenj in še ena bomba na Nagasaki po nekaj dneh je bilo potrebnih, da je Japonska prenehala z nesmiselno vojno. Kaj ima to opraviti z Elijo? Prvo berilo prejšnje nedelje se je začelo z Elijevim vzklikom: »Dovolj mi je; zdaj, Gospod, vzemi moje življenje! Kajti nisem boljši kot moji očetje.« (1 Kr 19, 4) Elija se začne spraševati, če ima vse to, kar je naredil, sploh kakšno vrednost. Gre za avtokritiko. Dve stvari lahko povzročita tako samokritiko: dvom in zrelost. Dvom me spravi v krizo in znova moram pregledati, če je res vse narobe, če sem res kaj naredil narobe ali se le motim. Vendar mi tudi zrelost pravi, da moram pregledati, če sem morda naredil napako, ki jo še vedno lahko popravim, če moram vse začeti znova ali pa je vse v redu in se mi samo dozdeva, da gre vse narobe.

Tak pregled lastnih dejanj je značilen še za poslovneže. Vsak uspešen poslovnež je navajen na tako kontrolo bližnje preteklosti, ki omogoča načrtovanje za bližnjo in daljno bodočnost. Brez takšnega preverjanja

in brez sposobnosti samokritike bi vsaka poslovna družba hitro propadla. Jasno mora namreč vedeti, odkod prihaja in kam gre.

Isto še toliko bolj velja v duhovnem življenju. Gre za spraševanje vesti. Kdor hoče napredovati v duhovnem življenju, mora vedeti, kam je namenjen in kaj mora narediti, da bi šel v to smer. Prav tako pa se mora zavedati lastnih napak in skušnjav, ki ga zavajajo ter mu onemogočajo, da bi prišel do cilja. Sposobnost samokritike je v ponižnem, krotkem in modrem srcu. Kdor misli, da nima in ne sme imeti napak, je preprosto ošaben in si ne more pričakovati duhovne rasti.

Elija je bil kot eden največjih izraelskih prerokov sposoben samokritike. Njegovo nasprotje bomo poiskali v politiki. Socializem je veljal za perfektno obliko vladavine in nihče ga ni smel kritizirati. Zavedni socialisti, ki so z zdravo kritiko izboljšali sam socializem, so zaradi tega končali v zaporu. Prav zaradi tega se je real-socializem končno znašel v smetišču zgodovine. Na Japonskem še danes velja stroga hierarhija. Japonski cesar Hirohito je bil tako

zvzišen, da mu nihče ni smel ničesar reči. Niti prijateljski nasvet ni bil dovoljen. Japonsko vztrajanje v drugi svetovni vojni je lahko prekinila le atomska bomba, ker se je cesar samo tako zavedel nesmisla nadaljnje bojevanja. Vprašujem se, kako se bo končala Miloševićeva politika, ki je nihče ne sme kritizirati, in kako se bo končala Berlusconijska vlada, ki velja znotraj njegove stranke za najboljšo na svetu.

Razlika med ideologijo in svobodo razmišljanja in duhovnosti se kaže v sposobnosti in v svobodi samokritike. Katoliški glas je versko glasilo. Vanj spada vse, kar se tiče župnijskega življenja: oglasi, poročila, vabila in darovi. Toda vera še zdaleč ni samo to. Vera je duhovnost in torej tudi samokritika. Če nečemo biti prazen administrativni bilten, se moramo navaditi na članke, ki bi kritično presodili vse, kar živimo znotraj svojih župnij. Če nečemo, da bi Slovenci v zamejstvu bili še vedno le igrača raznih političnih sil, in če zares hočemo zaživeti v polnosti svojo narodno identiteto, se moramo naučiti samokritike, presoje lastnih dejanj in napak. Prvo znamenje prave duhovnosti je ponižnost, z njo pa učljivost. Peter Stefanovič

Trinkov dan

Ivan Trinko

Prejšnjo nedeljo je bilo pod Matajurjem veliko slavlje za vse beneške Slovence in tudi za vse njihove prijatelje z obeh strani meje. V vasici pod Matajurjem se je zbralo veliko ljudi na srečanju Slovencev videmske pokrajine, ki je bilo letos posvečeno Ivanu Trinku-Zamejskemu ob 40-letnici njegove smrti. Seveda ni šlo brez veselice, na kateri je beneško gledališče predstavilo v beneškem narečju veseloigro Mož moje žene. Sicer pa je čedajsko društvo Ivan Trinko že v soboto odprlo veliko razstavo o msgr. Ivanu Trinku, ki je najbolj zaslužen za to, da se je v Benečiji in v Nadiških dolinah še ohranil slovenski jezik. Predstavili so ga kot duhovnika, pesnika, politika, furlanskim in slovenskim narodom; človeka, ki je presegel svoj čas in je še danes lahko za zgled vsem ostalim, ki se v Benečiji trudijo, da bi beneški Slovenci dosegli dostojen status zaščite, da bi se jim vsaj priznalo to, da so tudi oni del slovenske manjšine v Italiji. Na osrednji prireditvi je bilo prisotnih tudi veliko ljudi, ki so sedaj v Benečiji na dopustu, sicer pa so izseljenci. V soboto zvečer je o liku Ivana Trinka spregovorila Jole Namor, na osrednji prireditvi pa je bila prisotna tudi odbornica za kulturo videmske pokrajine Miriam Calderari, ki je povedala, da bodo skušali pomagati beneški kulturi. Govorili so še župan občine Sovodnje Paolo Cudrig, Vilijem Černo, predsednik videmske pokrajine Giovanni Pelizzo ter goriški senator Darco Bratina, ki je za beneške Slovence zahteval ustrezno zaščito. - PAJ -

Odekanje. - Nekaj strašnega je čutiti, kako odteka vse, kar imamo. Blaise Pascal

OKENCJE

Vnebovzetje

Ker so te dni (tudi zaradi vročine) na mizi poleg sira in piva tudi dobrote, kot so štruklji, dobiva ta veliki Marijin praznik v nekaterih krogih le tovrstni ljudski prizvok.

Vendar je dalo priznanje Materi božji prav ljudstvo; njeno vnebovzetje je slavilo še zelo zgodaj, v Jeruzalemu že od 5. stoletja dalje, v Rimu od 8. stoletja. Ko je papež Pij XII. leta 1950 uradno in slovesno proglasil praznik Marijinega poveličanja in zmago-slavnega vstopa v nebesa, je pri tem samo potrdil vero ljudstva, da je bila namreč Marija po posebnem božjem posredovanju vzeta v nebo z dušo in telesom. Bog jo je obdaril z izrednim, edinstvenim darom: brezmadežnostjo in vnebovzetjem. Tako jo je ljubil.

Tudi danes praznujemo ta praznik občuteno in slovesno. Marijo še posebno slavimo, če prisluhnemo njenim besedam, ko pravi: Naredite to, kar vam on naroča. In duhovnemu veselju ob tej priložnosti dodajmo še zemsko dobrote, saj smo klicani, da živimo v duši in telesu.

Jože

Spoštovano uredništvo!
Pred kratkim sem se mudila na Sv. Višarjah. Ko sem čakala v vrsti za vozovnico za žičnico, je pred menoj neka oseba v slovenščini vprašala za vozno karto. Uslužbenka pri oken-cu je suho odgovorila, da slovenščine ne razume, nakar si je oseba s kretnjami pomagala in pokazala, da hoče vozovnico, veljavno tudi za vrnitev.

Dogodek me je neprijetno prizadel predvsem zato, ker so bili tisti dan na Sv. Višarjah slovenski romarji v večini. Tam se je mudila tudi skupina argentinskih Slovencev iz Buenos Airesa. Kako to, da na tako opevanem stičišču treh narodov postavijo na tako mesto osebo, ki obvlada samo en jezik?

Morda bo kdo rekel: kaj pa hočemo, saj smo vsi bratje. Pa prav zato!

Sledi podpis

Božja beseda je kakor kruh...

14. julij 1994

20. navadna nedelja

»Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem« (Jn 6,56)

Jezusov govor v shodnici v Kafarnaumu o kruhu življenja doseže svoj vrh v izjavi: »Če ne jeste mesa Sina človekovega in ne pijete njegove krvi, nimate življenja v sebi« (Jn 6,53). Ta šokantna Jezusova trditev izzove reakcijo ne samo pri poslušalcih govora, ampak tudi med Jezusovimi učenci. »Po tistem je precej njegovih učencev odšlo in ni

so več hodili za njim« (Jn 6, 66).

Spomnim se, kako je nekoč prišel k meni oče nekega dečka, ki sem ga pripravljaj na prvo sveto obhajilo. Otroci so za nalogo morali prebrati in razložiti isti evangelij, ki ga beremo na 20. navadno nedeljo. Jezljivo je protestiral in rekel, da s takimi nerazumljivimi besedami, ki govorijo o pitju krvi in uživanju člo-

veškega mesa, otroke begamo in jim vzbujamo čudne, če že ne kar kani-balske, fantazije. »Kje in kako ste le našli take nesprejemljive trditve?«, me je spraševal.

Pogovorila sva se približno takole. Najprej je potrebno vedeti, da so te besede izrečene v kontekstu Jezusovega govora o kruhu življenja. Vežane so na osrednjo temo, ki ji evangelist Janez posveti celo šesto poglavje svojega evangelija. Nadalje so te besede tesno povezane z dogajanjem pri Jezusovi zadnji večerji. Kmalu po govoru v Kafarnaumu je Jezus vzel kruh in vino in nam ga dal z besedami: »To je moje telo, to je moja kri...« (Mr 14,22-24). Če poznamo in sprejmemo te njegove besede, nam bodo bolj razumljive tudi besede, ki so izzvale protest.

Izraza »mese in kri« imata v Jezusovem govoru in izrazoslovju Janezo-

vega evangelija čisto poseben pomen. Na kratko opredeljujeta našo človečnost v tem, kar je v njej najbolj materialnega. Jezus je nekoč dejal Petru: »Blagor ti, Simon, Jovan sin, kajti meso in kri ti nista tega odkrila, ampak moj Oče, ki je v nebesih« (Mt 16,17). S tem je Jezus hotel reči, da človek brez Boga ne more spoznati in prav razumeti duhovnih stvari. Prav tako je za vse krščene rečeno, da niso več rojeni samo iz mesa in krvi, ampak iz Duha (Jn 1,13). V istem smislu gre razumeti Jezusove trditve v govoru o kruhu življenja. Jezus nam želi razodeti, da se po njegovi človečnosti, po tem, kar je v njem najbolj otopljivega, po mesu in krvi, v nas rojeva večno življenje. Ko se po evharističnem kruhu in vinu, ki predstavljata Jezusa samega, združujemo z njim, se združujemo z Bo-

gom. Prav tako se je Očetova Beseda združila z nami, ko je postala človek (Jn 1,14).

Po Jezusovi človečnosti dosega mo večno življenje. Drugače povedano: po »lomljenju kruha«, pri evharistiji, na najbolj konkreten način doživljamo resnico Jezusovega učlovečenja. Evharistična daritev, sveta maša, je trajni »sedaj« največjega dogodka v zgodovini človeštva: Bog je postal človek, Beseda je postala »mese«, človek, in prebiva med nami. Bog se ne bi mogel bolj konkretno in otopljivo približati človeku, kot se je prav po svojem učlovečenju. Bog ne bi mogel biti bolj na razpolago, kot je lahko pri sveti maši pod podobama kruha in vina. V tem smislu gre razumeti Jezusa, ko pravi: »Moje meso je resnična jed in moja kri resnična pijača« (Jn 6,56).

Zvone Štrubelj

Kdo je kriv

Vrste pred italijanskim konzulatom v Kopru, kjer Slovenci — več sto naj bi jih bilo, morda tisoč ali več — čakajo, da vložijo prošnje za italijansko državljanstvo. Ker Italijani ne ločujejo državljanstva od narodnosti, se utegne na ta način konsistenca italijanske manjšine v Istri na mah povečati za lepe odstotke. Pojav je povezan z italijanskim zakonom, ki omogoča ljudem, rojenim na teritoriju, kjer je do konca vojne veljala italijanska suverenost, to se pravi vse do stare italijansko-jugoslovanske meje, da znova pridobijo italijansko državljanstvo.

Vrste pred konzulatom in dejstvo, da je med čakajočimi velika večina Slovencev, predstavljajo sramoto za mlado slovensko državo in klobfot vsem tistim, ki so se bojevali za slovensko samostojnost. Nekaj privilegijev, ki jih posest italijanskega državljanstva daje zainteresiranim, nikakor ne odtehta ponižanja, ki ga doživijo ti ljudje na konzulatu, ko se v bistvu pretvarjajo samo zato, da si zagotovijo nekatere pravice. Pozabljajo, da državljanstvo ni navaden dokument, kot sta lahko izkaznica ali prepustnica.

Zdi se, da so slovenske institucije kakor tudi sredstva obveščanja ob tem pojavu vendarle preveč pasivna. Ali se je kdo vprašal, kdo so ti ljudje, odkod prihajajo, kaj nameravajo? Ali je kdo poskušal ugotoviti, koliko je potencialnih prosilcev? Obstaja tudi možnost, da se zadeva sprevrže v množičen pojav z nepredvidljivimi posledicami. Slovenija se lahko iz dneva v dan znajde z nekaj tisoč italijanskimi državljani, posejanimi na vsem teritoriju od meje do Postojne, Ilirske Bistrice in Idrije, ki bodo hodili na delo preko meje in tam tudi plačevali davke ter puščali zaslužek v italijanskih trgovinah. Doma bodo pa izkoriščali slovenske socialne strukture, zdravstvo in še kaj. To bi bila pridobitev! Kakšen diabolichen sistem je bil tisti, ki je slovenskemu primorskemu človeku odvzel temeljni nacionalni ponos in ga zamenjal za poceni pridobljene privilegije? Šele zdaj spoznavamo globoko škodo komunističnega režima na posamezniku in narodnem telesu: dovolil mu je, da je vse svoje želje, težnje in načrte usmerjal na pridobivanje materialnih dobrin, da je dal le mir v politiki in da ni ogrožal sistema. Ta temeljna deviacija v značaju sodobnega Slovenca bo še dolgo pogojevala individualno in družbeno rast slovenskega naroda.

- S

Teden v Italiji

Tudi zdaj, ko so italijanski politiki na počitnicah, ostaja raven njihovih polemik zelo visoka. To pa predvsem po zaslugi preprirov v notranjosti koalicije, pri katerih igra Bossi glavno vlogo, medtem ko je Finijeva desnica bolj pohlevna. Zaenkrat se bivši misovci še skrivajo, da bi utemeljili zagotavljanje, da niso nevarni za demokratično ureditev države. Zato se držijo v ozadju in dajejo eno roko Berlusconiju, ki skuša na vsak način voditi naprej sedanjo koalicijo. Po napovedi *blind trusta*, ki ni prepričan nikogar, in napadu na sodnike, pri katerem je vztrajal, je izbruhnila še afera s televizijskimi spoti. To so posebna vladna sporočila, ki naj bi jih vsedržavna TV oddajala o zadevah splošnih koristi, kako naj npr. državljan ravna, da se okoristi z neko pravico, ali kaj naj naredi, da zadosti specifičnim zakonom ali dajatvam. To naj bi skratka bila nekakšna sintetična navodila ali opozorila prebivalstvu. RAI je — na podlagi Mammijevega zakona — morala oddajati taka sporočila brezplačno. Berlusconijska vlada je hotela to izkoristiti, da bi obšla kritičnost časnikarjev, s katerimi predsednik nikakor ne more najti skupne govornice. Toda vladna sporočila so bila povečini reklama za opravljeno delo, preprosta propaganda. Zato je opozicija poskočila in zahtevala poseg garanta, to se pravi nadzornega organa, ki skrbi, da vse teče po črki in duhu zakona. Ta je nemudoma posegel in si zato zaslužil očitek, da deluje po željah bivših komunistov.

Bossi s koalicijo ni zadovoljen. Vanjo je bil prisiljen in v njej mu je nerodno, pretesno, preveč vleče na desno. Zato nerga in izziva. Zdaj zahteva za Severno ligo lastno TV-mrežo in časopis. Verjetno bo s to taktiko nadaljeval vse do prihodnjih volitev, vendar sam jih ne bo izzval, ker je Berlusconi — kljub temu, da je izgubil del svoje popularnosti — še vedno premočan.

Vladna koalicija je zadnje dni deležna tudi sistematičnih kritik, ki so povezane tudi z močno prisotnostjo lombardskih krogov v glavnih institucijah države. In prav tej prekomerni prisotnosti pripisujejo kritiki odgovornost za neučinkovitost, počasnost in neodločnost sedanje vladne garniture. Argumenti so kar prepričljivi.

Sicer pa izraža dvome in pomisleke o sedanji vladi tudi večina tujih opazovalcev in komentatorjev.

- S

Kraj sodelovanja in kraj spora

Med Slovenijo in Hrvaško je državna meja dolga in na nekaterih mestih sporna (npr. Piranski zaliv, Trdinov vrh in Gorjancih, Razkrižje pri Ljutomeru). Kako priti do soglasja? Pot so pokazali na Trdinovem vrhu v nedeljo, 24. julija.

Trdinov vrh je na meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško. Tam so med znamenjema sv. Elija (Hrvaška) in sv. Jere (Slovenija), med katerima teče meja, postavili oltar. Somaševanje sta vodila pomožni škof Kvas iz Ljubljane in pomožni škof Jezerinac iz Zagreba; zraven je bilo lepo število duhovnikov, somaševalcev, vernikov z obeh strani meje in uniatov. Oba škofa sta v nagovoru poudarila predvsem željo po miru in medsebojnem razumevanju. »Ni miru, ker človeška srca niso odprta za božji mir. Odprla se bodo le po posebni milosti Sv. Duha, za kar moramo vsi moliti.«

Na Trdinovem vrhu niso samo molili v ta namen, darovali so tudi Kristusovo nekrvavo daritev, v treh jezikih: slovenščini, hrvaščini in v staroslovanskem jeziku; posvetilne besede pa v latinščini.

RAZKRIŽJE

Če je dobra volja, se povsod najde pot do mirnega sodelovanja. Do tega pa nikakor ne more priti v Razkrižju pri Ljutomeru. Vzrok je predvsem v tem, ker je Razkrižje postalo predmet politike in narodnih strasti. Župnik Slaviček je Hrvat; cerkveno spada Razkrižje pod zagrebško nadškofijo. Do koncila ni bilo posebnih problemov, ker je bil liturgični jezik latinščina. Ko pa so po koncilu uvedli v liturgijo žive jezike, so v Razkrižju hoteli, naj vse ostane v hrvaščini. Slovenski verniki so se uprli. Ker imajo šolo v s slovenščini, naj bi tudi v cerkvi uporabljali slovenščino poleg hrvaščine. Župnik ni bil za to. Odtod spori med župnikom in verniki, med slovenskimi in hrvaškimi verniki, med zagrebško in mariborsko škofijo; zadnji čas so vpletli tudi Vatikan, ker so se Slovenci na vaškem shodu s posebnim pismom obrnili na Sv. sedež, češ da želijo priti pod mariborsko škofijo. Začasno so zadevo cerkveno rešili tako, da iz Ljutomera hodi slovenski kaplan maševati in učiti verouk, vendar v šolske prostore in ne v veroučno sobo, ker župnik ne da ključev.

Predsednica SSO Marija Ferletič se je v ponedeljek, 8. avgusta, sestala z novim deželnim odbornikom za kulturo Albertom Tomatom. Pogovor je potekal zelo konstruktivno. Odbornik Tomat je namreč bivši pokrajinski odbornik iz dobe, ko je bila Ferletičeva v goriški pokrajini zadolžena za šolstvo, šport in rekreacijo. Problemi manjšine so mu dobro znani, zlasti kar se tiče Goriške. Med številnimi problemi sta se zauzela pri prečem vprašanju izplačil deželnih prispevkov, ki prihajajo z enoletno zamudo, ko je vse v najboljšem redu. Odbornik je zagotovil, da bo rešil to vprašanje tako, da bo zakon spremenjen v smislu, da bodo morale biti prošnje vložene za leto 1996 (prej tega ne bo mogoče izvesti) in naprej že v letu 1995.

POGLED V SLOVENIJO

V besednjaku nemška marka, a ne državna valuta tolar!

V dopustniškem obdobju in v polletni vročini so javna občila polna novic in podrobnosti o gospodarskih gibanjih in tekoči politiki v Sloveniji. Sodeč po teh poročilih in zatrjevanjih, vse ali skoraj vse poteka ugodno in v skladu s pragmatično (splošno koristno) vladno politiko. Turistov je v državi več kot v prejšnjih letih in med njimi sta bila tudi predsednika Češke Republike Vaclav Havel in Madžarske Arpad Göncz. Slednji naj bi gostitelju, slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu, tudi izrekel kompliment (to je poklon oziroma pohvalna beseda), »da se je Bog nasmehnil, ko je ustvarjal Slovenijo, kajti izjemno lepa je. Ima gore, vinograde, morje, nasmejane in prijazne ljudi. Nikjer se ne bi mogel počutiti bolj doma kot prav tu.«

Slovenci so z zanimanjem in najbrž tudi z zadovoljstvom prebrali zgoraj omenjeno laskavo izjavo madžarskega predsednika. Mnogi so pomislili, kako bi bili srečni in kako bi bilo lepo, če bi Slovenijo čimprej obiskal tudi sveti oče. Poglavar rimsko katoliške Cerkve se je odločil za obisk Hrvaške, kjer mu pripravljajo velik in slavnosten sprejem, ki se bo zagotovo zapisal v zgodovino; toda zakaj ne pride papež tudi v Slovenijo? V javnosti je znano, da je bil že večkrat povabljen in da je tudi povedal, da bi rad obiskal našo državo, a za zdaj do obiska še ne bo prišlo. Nemara to dejanje ovirajo nerešeni odnosi med Cerkvijo in slovensko državo, pa tudi dejstvo, da je Cerkev očitno nezadovoljna in zaskrbljena, ker ovirajo njeno uveljavljanje v javnem življenju. Vsi ljudje dobre volje in katoličani si žele, da bi bile ovire za obisk vrhovnega predstavnika naše Cerkve čimprej in dokončno odstranjene, s čimer bi bili zagotovljeni pogoji in ozračje za obisk svetega očeta v Sloveniji.

Časniki poročajo, da so slovenska podjetja že skoraj v celoti nadomestila trge v razpadli Jugoslaviji, tako da svoje blago prodajajo v zahodne države. Taka preusmeritev tržišč v kratkem obdobju okoli teh let naj bi pomenila dokaz žilavosti industrije in njenih vodilnih ekip. Toda trgov iz prejšnje Jugoslavije podjetja nimajo za povsem izgubljene. Če bo morda prišlo do miru v Bosni in Hercegovini in do normalizacije odnosov z ostankom prejšnje države, to je s Srbijo in Črno goro v okviru njune skupne države, se bodo zagotovo najprej odzvala podjetja. Slovenija bi lahko obnovila gospodarske in trgovinske stike na ravni prejšnje države, kar pa v nobenem primeru ne bi pomenilo - to odločno poudarjajo politične stranke, vlada, parlament in poslovneži -, da bi začeli razmišljati o ponovni vzpostavitvi nekakšne tretje Jugoslavije.

Veliko Slovencev je sedaj v avgustu na počitnicah tudi v tujini. Brez vizumov lahko potujejo že v 51 tujih držav. Posebej je pomembno, da imajo prost dostop v vse evropske države, članice Evropske unije. Takšno sprostitev potovanj brez večjih formalnosti oziroma postopkov letos izrablja veliko število Slovencev, ki svoje počitnice preživljajo na tujem,

predvsem v Grčiji, Španiji, Italiji in v Franciji. Slovenija si medtem prizadeva, da bi čimprej odpravili tudi vizume za potovanja v Združene države Amerike, Kanado, Avstralijo in v Novo Zelandijo. Zlasti za potovanja v ZDA veljajo zelo strogi predpisi in merila, saj tam izvajajo tako imenovano dvoletno obdobje opazovanja potnikov iz Slovenije.

Če se le-ti obnašajo kulturno in civilizirano, to je po zakonih in drugih merilih o obnašanju, ki jih upoštevajo v omenjeni najmočnejši in najbolj vplivni državi na svetu, tedaj bodo severnoameriške oblasti preučile možnost, da bi ukinile vizume za potovanja s slovenskimi potnimi listi. Veliko je torej dogodkov, ki naj prispevajo k utrjevanju slovenske države. Nemara pa je v tem obdobju še več vrzeli in pomanjkljivosti, ki Slovenijo slabijo in jo ovirajo pri njenem uveljavljanju v mednarodnem okviru in odnosih. Zagotovo je najhujše to, da država še nima pravnega ustroja, to je sistema predpisov, ki bodo določali pravice in obveznosti državljanov v okviru demokratične države in sistema. Ljudje najteže sprejemajo zlorabe, tatvine in druge oblike prilaščanja, pri katerih se najbolj okoriščajo politiki. To niso zgolj pripadniki tako imenovane udbomafije, ampak tudi novi povzpetniki, ki svojo pot do oblasti in funkcij utemeljujejo s tem, da jih je prejšnja oblast »preganjala in mučila«. A iz prejšnjega sistema imajo mnogi velike hiše, drage avtomobile in skratka visok življenjski standard, ki ga sedaj v razmerah demokracije in po novih zmožnostih skušajo še povečati. Preprosti ljudje opozarjajo na privatizacijo, to je razdeljevanje družbenega premoženja med državljane, pri kateri prihaja do velikih goljufij. V okviru takih zlorab se je v Slovenijo sedaj začel vračati kapital, ki so ga posamezniki v obdobju komunistične oblasti odnesli na varno v tujino. Kapitali se vračajo domov, hkrati s njim prihaja tudi velik del prihrankov, ki so jih v tujini zbirali tam zaposleni slovenski delavci. Denarja je veliko, slovenska državna valuta, to je tolar, se utrjuje, še zmeraj pa traja malikovanje nemške marke. Ljudje ne govore o tolarjih, ampak cene in druge denarne operacije vrednotijo v markah. Tako tudi v krajih ob slovensko-italijanski meji, kjer bi pričakovali, da se bolj upošteva in omenja razmerje med tolarjem in italijansko liro.

Iz kronike dogodkov, ki nastajajo na slovenskem političnem prizorišču, omenimo še, da je raziskovalka družbenih deviacij (odklonov od prave poti ali smeri) dr. Alenka Žnidaršič-Kranjc iz Ljubljane izdala knjigo z naslovom Privatizacija ali zakonita kraja. Primere kraje navaja tako natančno in podrobno, da so zlahka prepoznavni že nekoliko bolj zainteresiranemu bralcu dnevnega časopisja. Omenjena znanstvenica meni, da divje privatizacije oziroma načrtovane kraje družbenega premoženja v Sloveniji »sploh še ne bo kmalu konec«. To pa sta za Slovence boleča misel in trpko spoznanje.

F.Z.

Gotovo se je veliko skupin odpravilo na počitnice. Pričakujemo zanimive slike

Pretrsljivo pričevanje misijonarja Lisjaka iz Ruande

Objavljamo pismo, ki ga je iz afriškega pekla poslal salezijanski misijonar iz Vipavske doline, Danilo Lisjak. Preko dobredno nemogočih poštinskih zvez je pater Danilo poslal pismo Juriju Paljku na Katoliški glas. Zaradi aktualnosti in pretresljive vsebine ga objavljamo v celoti, kot tudi fotografije, ki jih je sam pater Danilo posnel in na zadnjo stran tudi zapisal komentar. Pismo nam pove več kot vse televizijske kamere in je tudi izredno trdo in neizprosno izpraševanje naše vesti.

Pozdravljeni. Oprostite moji izbiri vesti, ko namreč v tem dramatičnem trenutku svojega misijona posvečam vse energije raje ubogim človeškim bitjem kot pa beleženju dogodkov na papir. Načrtno se že od 19. maja, ko sem prispel v ta konec, izogibam novinarjem, tudi italijanskim. Naučil sem se stvari, ki se dogajajo pred mojimi očmi, beležiti le s srcem. Vsako modrovanje-tudi tem se ne odrekam-nič ne pomaga in predvsem ne napolni lačnega želodca, ne odpočije pobitega srca in razočaranega upanja.

»Jokajte z jokajočimi...«. Sv. Pavel mi je to ukazal. Poznal je človeka, doživel tragedije. Presita Evropa je hotela napraviti iz mene senzacija. Le umrl je, ni ga več. Njegova kri nam je v dokaz! Nelagodno se počutim in si mislim, da bi moralo biti tako tudi v resnici. Sam pa sem delil dramo prodanega ruandskega ljudstva. Do zadnjega sem bil z njimi. Deležen v skrivališču njihove svobode. Prvič so me odpeljali iz Kigalija na silo z letalom, tokrat sem po treh tednih peš prešel mejo in dospel v Burundi. Napredek! Zdaj sem drugačen. Večkrat sem jokal — ni me sram priznati. In nisem bil sam.

Tri dekleta so ugledala svobodo v naši hiši. Sobrat duhovnik jih je skri-

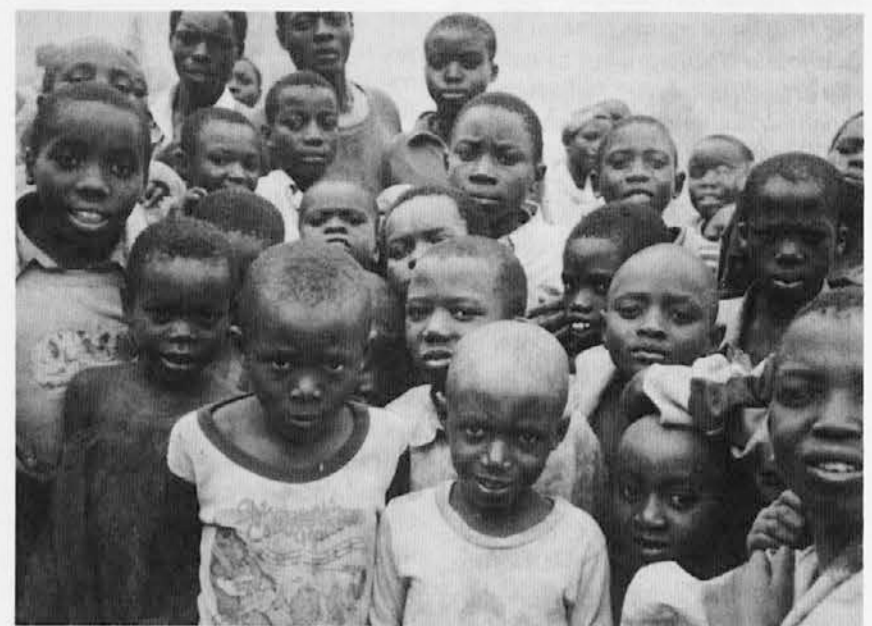

»V kamp sem jim pripeljal fižol. Zloglasne milice so me obsodile na smrt, ker sem začel deliti fižol Karitasa. Vsi so bili rešeni po moji zaslugi (360) in še 1500 otrok, ki sem jih odpeljal s »Terre des hommes« v Zaire. Tudi dobro je imelo mesto - ne le zlo!«

val za ceno velikega tveganja skoraj tri mesece in skrbel zanje kot za punčico svojega očesa. Sklenil sem ostati z njim v težkih trenutkih prehoda fronte novih gospodarjev. Lahko bi zbežal. 3. julija so me obsodili na smrt. Vojska je obsodbo zavrnila. Preden je prišla mimo vojske FPR (Front patriotique rwandaie), je bil 4. julija na silo (za ceno življenja, petih življenj) odvzet avtomobil za pobeg ubijalcev. Zlagali so se, češ da so me ubili novi, da bi s tem vrgli krivdo na druge in se prišteli med »rešitelje« avtomobila, ki bi sicer moral pasti v roke FPR-ja.

V teh dneh sem že drugič v glavnem mestu Bujumburi. Čakam na kamion hrane Karitasa. Polzevo delajo ti buržuji! Pet dni milostno čakam, da popeljem nekaj hrane za preživetje v deželo novih oblastnikov, ki se me še vedno bojijo in me

bodo merili in cenili po meri moje naše velikodušnosti. Kot bela vrana sem se — omejeno — sprehajal med razvalinami Ruande. Cerkev je pobita (trije škofje in sto duhovnikov umorjenih!) ali pa je skoro v celoti zbežala. Vsi samostani in redovne ustanove razbite in totalno izropane. Šest redovnih skupnosti pa je ostalo ob prihodu novih zasvojevalcev. Poleg očeta Simarja iz Ruande in mene, še moj sobrat duhovnik Jacques in pater jezuit. Torej smo redovniki ohranili obraz domače Cerkev. Pobega nikakor ne obsojam. Potrdilo je, da afriška Cerkev ostaja misijonska. Nismo kapitulirali. Ljudje so vsi zbežali. Tri tedne sem preživel z maloštevilnimi, ki so se skrivali pri kristjanih in po samostanih ter tako preživeli. Bili so trenutki radosti v srcu, pa čeprav si ne moremo privoščiti zunanjega veselja vedoč, da so

»Fantiči iz kampa. Niso vedeli, da je njihova pot še dolga. V tem trenutku bi težko razbrl nasmeh na njihovih obrazih kje v Zairu. Morebiti jih je kolera že 'zredčila' na vulkanski lavi v moji ljubljeni Gomi, kjer sem pustil misijonsko mladost.«

milijoni ljudi zbežali. Kdo bo zdravil pobita in ponižana srca ruandskega ljudstva? Pred menoj se odkrivajo neštete drame duševno ubitih ljudi. Doživljam najlepše trenutke svojega misijonskega življenja. Morebiti kdaj vse to zapišem. Sicer pa nisem vreden teh trenutkov.

Vem, da ste mnogi v Sloveniji in zamejstvu »dihali« skrivnost moje usode in veliko molili. Bog naj vam vse povrne! Pomagalo je meni in številnim ljudem iz Ruande. Vse to mi je v zagotovilo in spodbudo, da bomo jutri vsi skupaj zgradili novo Ruando ljubečih se src in zelenih gričev, predvsem pa polno Boga, ki edini zagotavlja trdnost vsake zgradbe in človeškega dela in prizadevanja.

Lahko me kontaktirate po Ksaverijancih, B.P. 500 Bujumbara Burundi, fax 00257-225078 s pripisom »per Danilo«.

Danilo

»Ostala je sama - Petra. Ubili so ji celo družino: 7 otrok. Ostala je le razvalina in počasi okrevajoče srce.«

Krivicica. - Kadar se nadutost poveže s krivicico, pride do najhujše krivice. Blaise Pascal

»Nujno je najti nove oblike skupnega delovanja in nastopanja«

Pogovor z deželnim tajnikom SSK Martinom Brecljem o Narodnem svetu Slovencev v Italiji

Prejšnji teden je deželno tajništvo Slovenske skupnosti izdalo tiskovno poročilo, v katerem je predlagalo ustanovitev t.i. Narodnega sveta Slovencev v Italiji in v glavnih obrisih orisalo, kakšna naj bi bila struktura oz. delovanje tega organa. O nalogah Narodnega sveta in o bodočem delovanju SSK smo se pogovorili z deželnim tajnikom slovenske stranke Martinom Brecljem.

Kdaj in kako ste prišli do tega, da oblikujete predlog o ustanovitvi Narodnega sveta?

Ideja, da bi oblikovali Narodni svet Slovencev v Italiji oz. neko telo, ki bi s široko demokratično legitimacijo zastopalo celotno manjšino, je že stara. V vrstah SSK se je pojavila že pred nekaj desetletji. Ideja pa je postala posebno aktualna po velikih političnih spremembah, ki smo jih doživeli v zadnjih letih na svetovnem političnem prizorišču. Zrušenje berlinskega zidu in s tem blokvske delitve sveta, demokratizacija in osamosvojitve Slovenije, globoke preobrazbe v državi, katere državljani smo, so tudi med Slovenci v Italiji povečali potrebo po presejanju nekaterih pregrad preteklosti, po boljši ureditvi medsebojnih odnosov in torej po

boljši organiziranosti na demokratični osnovi. Vse to je prišlo do izraza na zadnjem deželnem kongresu naše stranke, ki je novemu strankinemu vodstvu poveril nalogo, naj izdela in predstavi vsej manjšini predlog v tem smislu. Deželno tajništvo je to nalogo tudi opravilo s tem, da je na svoji seji dne 29. julija v Nabrežini odobrilo delovna izhodišča za oblikovanje Narodnega sveta Slovencev v Italiji ter jih posredovalo vsem komponentam naše narodne skupnosti tudi prek tiska.

Vlada po vašem mnenju v naši skupnosti zanimanje za tak organ? Izkazalo se je namreč, da imajo nekateri določene zadržke...

V zadnjih časih smo imeli večkrat možnost ugotoviti, da vlada pri slovenskih ljudeh veliko zanimanje za idejo, saj se mnogi zavedajo, da nekatere delitve iz preteklosti danes nimajo več pravega smisla, po drugi strani pa tudi to, da je proces političnega cepljenja in razprševanja dosegljivo že tako stopnjo, da je nujno dobiti nove oblike skupnega delovanja in nastopanja. Seveda pa je ideja o skupnem predstavniskem telesu s široko demokratično legitimacijo prelomen v zgodovini naše skupnosti, zaradi česar ni čud-

no, da obstajajo proti njej tudi zadržki, če že ne odkrita nasprotovanja.

V čem so ta nasprotovanja?

Iz prvih reakcij se da razumeti, da so nekateri proti temu, da bi razprava o skupnem predstavniskem telesu od vsega začetka zajela, poleg tradicionalnih, tudi nove politične komponente Slovencev v Italiji. Mi pa smo mnenja, da je zgrešeno vnaprej odklanjati ali izključevati kogarkoli, ki bi želel sodelovati pri tem oz. sodelovati pri prizadevanjih za ohranjanje in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji. Mnenja sem tudi, da je edini način, ki ga imamo na razpolago za preverjanje ali ugotavljanje vrednosti in predstavniske teže slehernega ta, da mu omogočimo, da se predstavi in da se z drugimi enakopravno pomeri na osnovi načel in metod demokracije.

Kakšna bo vloga SSK v Narodnem svetu? Ali obstaja nevarnost, da bi nekateri pristojnosti slovenske stranke v večji ali manjši meri prešle na Narodni svet?

Narodni svet Slovencev v Italiji bi moral biti forum, v katerem bi predstavniki celotne manjšine razpravljali o skupnih problemih; pa tudi predstavnisko telo, ki bi zastopalo celot-

Še o atentatu na papeža

Italijanski sodniki v teh dneh ponovno zaslišujejo desno roko turškega terorista Alija Agcaja, ki je bil 13. maja leta 1981 skupaj s turškim kilerjem na trgu Svetega Petra v Rimu. Kot je vsem znano, je takrat papež Janez Pavel II. dobil po streljanju hujše notranje poškodbe. Oral Čelik, tako je teroristu ime, baje sedaj na veliko govori o povezavah med raznimi tajnimi službami, ki naj bi bile vpletene v atentat na svetega očeta. Še danes ni jasno, kdo vse je bil v atentat vpleten; ve pa se, da so imeli prste vmes skorajda vsi, od italijanske notranje službe do zloglasne CIA, potem se je dolgo govorilo o tako imenovani »bolgarski navezi«, nakar je prišla na dan verzija o KGB-ju in še kaj bi se našlo.

Baje je sedaj Oral Čelik povedal preiskovalnima sodnikoma Antoniu Mariniju in Rosariu Prioru, da so

atentat na papeža naročili »visoki prelati iz Vatikana«. Sveti sedež je takoj zanikal taka natolčevanja, glasniki Svetega sedeža Joaquin Navarro Valls je dejal: »To fantaziranje je preveč smešno, premalo verjetno in prav zato ga ne jemljemo resno; o tem nima smisla niti debatirati.« Montanelli je časnik La Voce, ki je prvi prinesel senzacijo na dan, tudi navaja, da naj bi Ali Agca streljal na papeža samo, da bi ga ranil, in naj bi ga sploh ne hotel ubiti. To verzijo že poznamo. Kot tudi vemo, da sta bila tako Agca kot Čelik člana turške teroristične organizacije Sivih volkov in oba znana prekupevalca s heroinom.

- JUP -

ŽUPNIJA SV. JAKOBA: od 7. avgusta dalje je nedeljska sveta maša za slovenske vernike v župniji svetega Jakoba v Trstu vsako nedeljo ob 9.15.

no manjšino v odnosih z osrednjimi italijanskimi, slovenskimi in drugimi oblastmi. SSK pa ostaja politična stranka, ki nastopa v manjšinskem in širšem političnem prostoru s svojimi specifičnimi političnimi stališči in pogledi. Spričo dejstva, da je bilo dosedanje skupno zastopstvo Slovencev v Italiji izraz zgolj akcijske enotnosti in torej nasplošno dokaj šibko, je seveda razumljivo, da je

SSK - kot sicer tudi nekatere druge posamezne komponente Slovencev v Italiji - morala kdajpakdaj odigravati tudi nekakšno vlogo »suplenta« ali celo »regenta«. Z oblikovanjem Narodnega sveta Slovencev v Italiji bi seveda ta vloga odmanjkala, a to v prid bolj dovršenih oblik demokracije med Slovenci v Italiji.

Pogovarjal se je Ivan Žerjal

5. - 6. septembra 394 - 1600 let priložnosti in spremembe Bitka ad fluvium Frigidum (pri Ajdovščini) - pomemben mejnik v zgodovini rimskega cesarstva

Orkanska burja je po mnenju mnogih delovala kot »čudež« ali »božji poseg«, ker je omogočila zmago katoliškemu cesarju Teodoziju

Zgodovinar, doktor in profesor Rajko Bratož je v pogovoru s piscem tega sestavka za Katoliški glas poudaril, da tudi na mednarodnem simpoziju o veliki bitki za prevlado v rimskem imperiju, ki je potekala 5. in 6. septembra leta 394 na območju sedanje Zgornje Vipavske doline, ne bodo mogli dati natančnega odgovora na vprašanje, kje točno je spopad potekal.

»Literatura nikjer ne navaja mikro - lokacije o bitki, pa naj bo to prav ali ne tistim, ki bi radi dokazali, da je prizorišče bojev bilo prav v njihovi vasi ali zaselku,« je opozoril omenjeni znanstvenik, ki velja za najboljšega poznavalca antične zgodovine v Sloveniji. Zgodovinarji iz antike omenjajo, da je po bitki kri pokrivala alpske vrhove, kar je očitno le pesniška prisposoda, saj je sneg v Vipavski dolini v začetku septembra komaj verjeten pojav. Sicer pa so v rimskem času in po bitki navajali, da je ta potekala v Julijskih Alpah. Pod tem zemljepisnim pojmom pa so razumeli vso dolgo verigo hribovja in gričevja od Kanaiske doline do Tersatice (sedanjega Sušaka); vse prehode čez ta sistem so imeli za alpske, vključno s pomembno vojaško postajo in utrjenim območjem na Hrušici, ki je znana pod imenom Ad Pirum.

Usoda rimskega imperija se je torej odločala v veliki bitki, ki je potekala po fazah, skoraj gotovo na območju Hrušice, Podkrajja, Cola in dela Zgornje Vipavske doline. Protagonisti velikega spopada na sedanjih slovenskih tleh so znani; gre za v politiki, vojaških vedah in v filozofiji tistega obdobja preizkušene osebnosti. Glavno ideološko gibalno poganske stranke je bil uzurpator (samozvanec) Eugenius Flavius, sprva kristjan, učitelj retorike, pozneje pa s strani vojskovodje Arbogasta povzdignjen v cesarja zahodnega dela rimskega cesarstva, čemur pa je cesar Teodozij, zakoniti poglavar imperija, nasprotoval. Odtod tudi poglaviti vzrok vojne. Evgenij je bil tragični junak velike

bitke v Gornji Vipavski dolini, kjer so ga zmagovalci tudi obglavili. Druga znamenita osebnost je bil pogan Arbogast, ki je nekaj časa dejansko kot prvi German vladal rimskemu svetu na zahodu, čeprav je kot formalnega vladarja ustoličil Evgenija. Arbogast je bil sposoben vojak, genialen vojskovodja in zagrižen nasprotnik vojske zakonitega cesarja Teodozija. Tudi konec poganskega stratega je bil simboličen: po porazu je med begom nekje v hribih nad Ajdovščino z nabodom na lastni meč napravil samomor. Zadnja figura poganstva je bil general Arbitio, ki je z delom Arbogastove vojske prijetno čakal v zasedi na Hrušici, v dolini pod prelazom, po kateri pelje stranska pot proti Postojni. Z izdajo (verjetno bogato poplačano s strani Teodozija) je pravzaprav onemogočil osnovni Arbogastov namen, ki je bil zapreti krščansko vojsko v težko prehodnem svetu med Hrušico in Vipavsko dolino. S svojim dejanjem je povzročil preplah med vojščaki Evgenija; ko pa je drugega dne, to je 6. septembra, pričela pihati še burja (v Vipavski dolini je slednja sicer reden naravni pojav) iz smeri Cola proti Vipavski dolini, je bila zmaga cesarja Teodozija zagotovljena. Na obeh straneh so v nenavadno silni burji (nekateri so pozneje omenjali celo sončni mrk, ki naj bi 6. septembra nastal v Vipavski dolini; to pa naj bi ne bilo resnično) videli odločilni poseg neba oziroma Boga v ta spopad. Zgodovinarji in drugi pisci iz obdobja antike pišejo, »da je orkanski veter vojščake Teodozija dobesedno vrgel v dolino, njihovi izstrelki pa so s podeseterjeno močjo začeli trgati sovražne vrste. Nasprotno je poganom zalučana kopja in izstreljene puščice metalo nazaj v obraz, trgalo iz rok meče in ščite, snemalo čelade. V razbesneli naravi so Arbogastove elitne čete videli svoj pogin in v splošnem preplahu so popustile. Očitno je morala vsa širna dolina vse do bližnje reke Vipave vzvaloviti od tisočev beguncev, za katerimi je drla zmagovita Teodo-

zijevo vojska in jih vseprek pobijala. Razpadel je tudi utrjeni Evgenijev tabor; v splošnem razsulu je bil prijet cesar Evgenij, ki so mu odsekali glavo kar na bojni poljani, kjer je že ležala pobita večina poganske vojske.«

Od bitke za oblast v rimski državi je minilo že tako dolgo obdobje, da o njej očitno ni mogoče ugotoviti novih pomembnih dejstev. Znano je, da se je na Teodozijevi strani bojevalo najmanj 80 tisoč vojakov, po mnenju zgodovinarja Davorina Vugge jih je bilo celo 100 tisoč. Evgenijeva vojska pa naj bi štela najmanj od 30 do 40 tisoč mož. Med bojevniki na obeh straneh so bili Rimljani, barbabi iz raznih območij tedanjega sveta in veliko Germanov. »Število padlih v bitki ni znano, gotovo pa je precej presehalo dvajset tisoč vojakov. Na Teodozijevi strani je samo prvega dne padlo deset tisoč Gotov, izgube Evgenijeve strani pa ocenjuje samo en vir na okrog deset tisoč vojakov. Ker oba vira navajata isto število na nasprotnih straneh, je podatek o padlih nezanesljiv,« meni zgodovinar Rajko Bratož. Nekateri padli oficirji so pokopali v tedanjem vojaškem mestu Porto Guarro (imenovalo se je Konkordija), kjer je še zmeraj ohranjeno nekaj nagrobnih obeležij za padlimi v bojih na območju Zgornje Vipavske doline.

Strokovnjaki z raznih področij, ki bodo sodelovali na mednarodnem simpoziju o obravnavani bitki, nočejo govoriti o čudežni vlogi burje in o tem, da je ta naravni pojav imel odločilno vlogo in zaslugo za zmago cesarja Teodozija. Strokovnjak za meteorološka vprašanja Mirko Kovač iz Lokavca pri Ajdovščini bo na simpoziju imel poročilo z naslovom »Burja ali poletna nevihta: meteorološki vidik bitke pri Frigidu.« Vendar tudi on ne želi razpravljati o nekakšnem čudežnem poslanstvu burje. Na drugi strani pa kar okrog 25 zgodovinarjev, pesnikov in drugih avtorjev raznih zapiskov in del iz antičnega obdobja (od skupaj 30 takih piscev) zatrjuje, da je burja bila poslana z neba, da je bila dar in čudež božji, ker se je pobožni cesar Teodozij bojeval za pravične cilje oziroma za krščansko cerkev.

Ob tem bomo navedli nekaj trditvev, razmišljanj in ocen o čudežni vlogi burje. Kar zadeva stališče katoliške Cerkev do čudežev, je dr. Ivan Likar, profesor liturgike na teološki fakulteti v Ljubljani, za naš časnik dejal, da »katoliška Cerkev do čudežev, razen do tistih, ki so obravnavani v Svetem pismu in posebej v evangelijih, ni nikoli zavzela uradnega stališča. Torej takega stališča tudi ni zavzela do domnevne čudežne vloge burje v spopadu leta 394.«

Iz Leksikona Cankarjeve založbe (izšel je leta 1988 v Ljubljani) izhaja, da je čudež »dogodek, ki naspro-

BRALCI
PIŠEJO

Gospod urednik,
čestitam za lepe in zanimive številke Katoliškega glasa; pri listu so po mojem mnenju še nekateri nedostaki, ki jih boste sčasoma odpravili.

Pišem vam, potem ko sem prebrala dva članka o zgodovinskem dogodku pri Ajdovščini. Čudim se, da se o tem kaj dosti ni govorilo po šolah; sramotno je, da le malodko pozna ta tako pomemben dogodek.

Sprašujem se, ali šola opravlja svojo nalogo. Ta vrzel, ki ni tako majhna, nam daje misliti. Predvsem za to sem vam hotela čestitati in izraziti svojo hvaležnost s prepričanjem, da nisem sama.

Ti članki so nam potreben in koristni uvod v to, kar se bo razprav-

jalo v Ajdovščini na mednarodni ravni. Večina ljudi se teh razprav ne bo udeležila, zato upam, da boste vi temu sledili in o tem poročali. Kar bodo ugotovili zgodovinarji mednarodnega slovesa, vi povejte na dosegljiv način, da bomo o tem čimbolj poučeni.

Čestitamo seveda tudi vašemu dopisniku ali sodelavcu.

Veseli me, da prvi o tem pišete; to pomeni, da želite biti na tekočem.

Pa čestitam tudi za »Rebulovo stran«: ne vem, zakaj so nekateri skoraj prezrli njegovo sedemdesetletnico, ko pa si zasluži naše priznanje sedaj, ko je živ.

Hvala in kar tako naprej! Pridobili si boste vedno več prijateljev.

(sledí podpis)

tuje naravnemu teku stvari. Vse vere oziroma religije vidijo v čudežu skrivnost, ki leži v svetu in je božje delo. Tisti zgodovinarji, ki omenjajo »čudežno« vlogo vipavske burje, opozarjajo, da so v antičnem obdobju vsako neznano stvar ali skrivnostni dogodek takoj in radi sprejeli kot čudež, kar seveda velja tudi za orkanski veter, ki je 6. septembra leta 394 »butnil« Evgenijevo vojščake v obraz. »Severni veter«, kot so tudi imenovali vipavsko burjo, je po nekem avtorju iz obdobja antike, »kopja, ki so jih zagnali nashi, nosil po zraku silneje, kakor bi bilo v človeški moči; letela so skozi velikansko praznino in skoraj nobeno ni padlo, ne da bi mu bilo dano zadeti. In še se je ta nenadna burja zaletavala ob ščite sovražnikov in z njimi butala ob njih prsi, jim jih trdovratno tiščala v obraz in s tem zapirala pogled, jih trgala in tako razkrila njihova telesa, jih obračala in jim ščite tiščala v hrbet. Tudi kopja, ki so jih bil z vso silo vrgli sami, je prestregel sunek vetra, jih zasukal in pognal nazaj, da so se pogubno zabadala vanje.« Krščanski avtorji skratka kot odločilni razlog za zma-

in njegova vojska pa sta nastopala le kot izvajalca božje volje. Sicer pa krščanska vojska ne bi mogla izbojevati zmage z barbari, temveč je to lahko dosegla le z božjo pomočjo. Pisec Cerkvene zgodovine ob tem poudarja, da je Teodozij »molil na visoki skali, vidni s celotnega bojišča in obenem z razgledom po vsem bojišču. Cesar je odložil orožje in se v ponižnosti vrgel na tla pred božje obličje. V direktnem nagovoru Bogu je Teodozij neposredno prosil za božji poseg, svojo usodo pa je prepuštil božji razsodbi. Molitev je imela takojšnje posledice v zemeljski in nebeški sferi. Na bojišču je dala poguma in bojnega zaleta Teodozijevim poveljnikom in njihovim vojščakom. Sledil je dogodek v nebeški sferi, ki so ga pogani komajda mogli dojeti. Po Teodozijevi molitvi na skali se je dvignil silovit veter, ki je sovražne izstrelke obračal proti njim zamiku in je sovražno vojsko povsem onesposobil za boj. Teodozijevo molitev pomeni torej nastop »božjega orožja«, saj je cesar nastopil v podobni vlogi kot svetnik, ki kot posrednik božje vsemočnosti odloči izid bitke. Če je do molitve bi-

Zaradi poletnega dopusta bo prihodnja številka Katoliškega glasa izšla v četrtek, 1. septembra.

go Teodozijevo vojske poudarjajo cesarjevo versko gorečnost, posledica česar naj bi bila »božja« pomoč v obliki orkanske burje.

Seveda je mogoče imeti veliko spoštovanje in razumevanje za vtise o bitki, ki jih je posredoval visoki cerkveni dostojanstvenik in milanski škof Ambrozij, ki je bil v tesnih odnosih s cesarjem Teodozijem. Slednji ga je po bitki obiskal, pokleknil pred milanskega škofa in izjavil, da so ga v kritičnem trenutku rešile škofove molitve. Iz Ambrozijeve ocene in razlage dogodka na območju Zgornje Vipavske doline je nasploh razvidno, da so krščanski sodobniki razumeli potek bitke z orkanskim vetrom kot poseg Boga, kot zanesljivo zmago nebeškega orožja nad neverniki. Milanski škof je sicer še večkrat poudaril božjo zaslugo za Teodozijevo zmago, »ki ni bila dosežena s cesarjevo hrabrostjo, temveč z božjo pomočjo.«

Med raznimi antičnimi avtorji, ki so pisali o bitki, omenjamo nadalje Rufina iz Ogleja, ki je spisal Cerkveno zgodovino. Bitko je prikazal kot odločilen spopad med krščanstvom in poganstvom, v katerem je odločilno vlogo imel Bog. Teodozij

la bitka neodločena oziroma je poganska stran že zmagovala, pa je s posegom Boga v dogajanje postala krščanska stran nepremagljiva.«

Domnevna »čudežna« vloga vipavske burje bo zagotovo ena največjih tem obeleževanja bitke, ki bo potekalo v mesecu septembru. Kaže, da v Vrhpolju verjamejo v trditev, da je Teodozij molil na skali nad njihovo vasjo, čeprav je starost te skale sporna. Aktivnosti v Vrhpolju v veliki meri vodi tamkajšnji župnik g. Joško Berce. Zgodovinar, strokovnjak za latinski jezik in antiko, profesor škofijske gimnazije v Vipavi in teološke fakultete v Ljubljani ter župnik v Podragi, g. Otmar Črnilogar, je glede »božje« vloge vipavske burje v omenjeni bitki bolj kritičen in meni, da gre za »navadno zgodbi-co«. Burja je pač pihala proti vojščakom Evgenija; najemniške vojske, ki so bili prvič v Vipavski dolini, pa je zajela zmeda. Menili so, da se je proti njim zarotil Bog vetrov Eolus in so pričeli bežati. Vojaška sreča se je s tem nagnila na stran cesarja Teodozija. Glede »čudežne« vloge burje je kritičen tudi prof. dr. Tone Požar, starosta učiteljev v Škofijski gimnaziji v Vipavi.

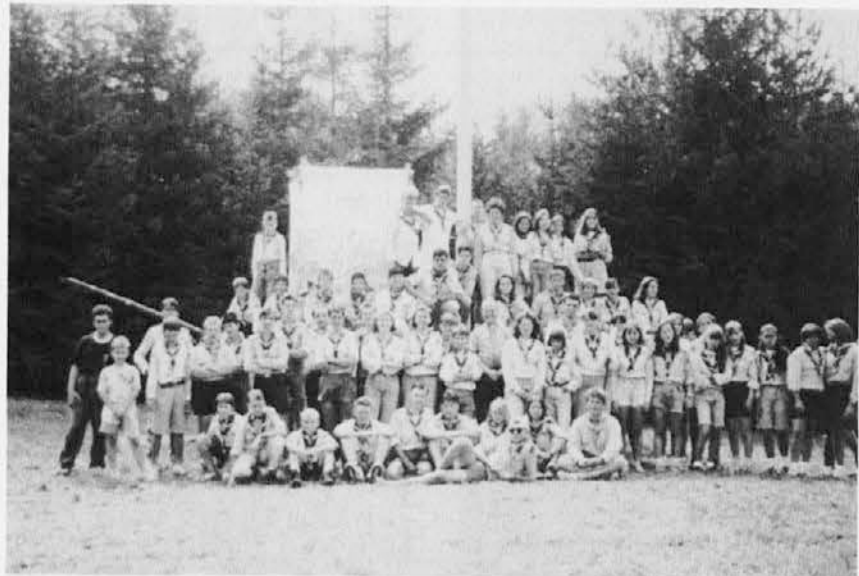
M.D.

Tudi previdnost naj bo zvesta sopotnica ljubiteljev gorã v teh poletnih dneh.

Tabor IV '94 na otoku zakladov

Potekal je v ambientaciji pomorščakov

Goriški skavti s škofom Pirihom in g. Bolčina

Veja izvidnikov in vodnic slovenskih goriških skavtov je letos tabo- rila v Selah pri Borovljah na Koroškem od 18. do 31. julija. Kraj se je za to priložnost spremenil v otok, kamor so se zatekli naši mornarji po hudem viharju...

Vse se je začelo nekega jutra na pomolu Travnik v Gorici, kjer se je zbralo približno 60 izvidnikov in vodnic, ki so se odzvali vabilu kapetana ladje Titanic. Obljubil jim je, da jih popelje naproti novim pustolovščinam. Morje je bilo tedaj le rahlo razgibano, ugoden veter je razpel jadra in ladja je zapustila pristanišče. Plovba je bila mirna, brez presenečenj, dokler se ni prikazal temen oblak — znanilec nevihte.

Čeprav smo ji mornarji vztrajno kljubovali, nam ni preostalo drugega, kot da stopimo v vesilne čolne. Naenkrat torej brodolom, pobralo nam je ladjo in dom. Ali obstaja za pomorščaka sploh še kaj hujšega?

Vsekakor se pa v naših srcih ni ugasnilo upanje in sredi srditega morskoga toka smo dosegli trdno zemljo, dosegli smo otok. Najprej smo stopili v stik z domačini, spoznali njihove navade in bogastvo, nato smo si postavili zasilne domove - šotore ter druge pomembne zgradbe. Najpomembnejša od teh se je dvigala sredi našega otoka: to je bil jambor, okoli katerega je stala prava ladja, ki nas je spominjala na potopljeni Titanic. Na njej je bila postavljena kapetanova kabina, v kateri je bila mizica z dnevnikom. Naš kapetan nas namreč ni zapustil, preko dnevnika nam je pošiljal sporočila, nas bodril in nas dan za dnem spodbujal k iskanju zakladov, ki se skrivajo na otoku, med ljudmi, v nas samih in v prijateljstvu. Preko tega dnevnika pa je vsakdo lahko tudi sporočal s kapetanom in se z njim pogovarjal.

Pomemben zaklad, ki smo ga odkrili, je bila družina. Nanj nas je poleg kapetana opozoril g. Karlo Bolčina, ki se je skupaj z g. škofom Metodom Pirihom nekaj časa zauzstavil na našem otoku. Ob sklepu svojega obiska je g. škof tudi daroval sveto mašo. Misel o družini kot o neprecenljivem zakladu je g. Karlo Bolčina povzel tudi ob dnevu obiskov. Nove ladjice so se namreč prikazale na obzorju in se za nekaj časa zadržale pri nas. Vsem staršem, prijateljem in drugim obiskovalcem smo ob tej priložnosti pripravili tudi taborni ogenj.

V času našega bivanja na otoku je prišlo med člani posadke do hudega

spora. Naši mornarji so se skregali. To priložnost so izkoristili podli gusarji, ki so zasedli tabor. Na jamboru se je kruto dvignila črna zastava

Slovenci po svetu, pa vendar na svetu!

II.

Ali se je Prvi tabor Slovencev po svetu sprevrgel v gasilsko veselico ali ne, o tem naj razpravljajo drugi. Sam sem sedel na tisti kulturni prireditvi ob skupini Ave in folklori, pa si — kot marsikdo — svoje mislil... Marsikaj znamo po slovensko zabeliti!

Gotovo je res, da se Cerkev na Slovenskem resno loteva problematike naših ljudi izven domovine. Tega se je v vsem povojnem času in še prej zavedala. Vprašanje pa je, kako pristopa k posameznim problemom. Neprijetno se počutim, ko brskam po določenih dopisih med izseljeničnimi duhovniki in vodstvom slovenske Cerkve. Marsikaj se iz njih izve. Prav tako mi je neprijetno, ko izvem, da se izseljenični duhovnik pogodi z nekim ansamblom za določeno ceno. Ko pa ta pride na kraj nastopa, postavi novo, enkrat večjo. Seveda, kaj ima tu Cerkev? Ima, še zlasti, če so to ljudje, ki so cerkveni, doma v župnijskih svetih ali pa kakorkoli že povezani z določenimi cerkvenimi organizacijami. Prav tako lahko trdim, da Cerkev v Sloveniji naredi zelo malo (ali nič) za Slovence tik za mejo z Italijo. Če občasno pošlje koga na birmo, če se kitimo z udeležbo pri cerkvenem slavju, če obiskujejo slovenski škofje zamejske škofove, če se sodeluje s Karitasom, če se povabi koga na slavje v matično domovino... vse to je velikokrat le metanje peska v oči! Da, metanje peska v oči! S takim vedenjem slovenska Cerkev jasno kaže, da pozablja, da bi ji morali biti preventivna skrb tisti, ki so bili tako ali drugače politično odrezani od slovenskega ozemlja, pa so ostali še vedno geografski del, (čeprav politično ločen) od matice.

Gotovo je zanimivo potovati po svetu, kjer se lahko tudi kaj dobi; tu pa, v tej revščini, je vse prepuščeno času in asimilaciji tudi z blagoslovom tistih, ki so zadolženi za Slovence po svetu. Saj tu še »ni svet«. V slovenski terminologiji ta pojem pomeni nekaj, kar je daleč, v deveti deželi, v Indiji Koromandiji. Zamejstvo v Italiji pa je pred nosom in kdaj smo Slovenci videli probleme pod nosom? Vse to je sicer kruto, je pa resnično.

z belo smrtjo. Kapetan posadke je poslal sporočilo vsem mornarjem in jih kot stari morski volk prepričal, da je treba premostiti razlike in spore, si seči v roke ter v složnosti, prijateljstvu in razumevanju spoditi gusarje. Končno sta si skupini po hudih bojih odpustili in skupaj sneli gusarsko zastavo. Nad nami je spet prijetno zaplapolala naša zastava.

Številni so bili še drugi zakladi: od osebnih talentov, ki jih vsakdo skriva v sebi in ki jih lahko izkoristi pri delu, športu, zabavi... do naše narodne dediščine, ki smo jo od bližje spoznali, ko smo si ogledali širšo okolico (Gospo Sveto, Gosposvetsko polje, Celovec).

Kmalu pa smo na obzorju zagledali ladjo: prišla je po nas, da nas zopet popelje domov. Preden smo odšli, pa nam je kapetan dal še zadnje sporočilo, ki nas bo spremljalo, ko bomo med prijatelji, v družini, doma: »Pozabljajte na hudo in odpuščajte, iščite pozitivno in lepo v vsaki stvari.«

mm

Vsakoletno romanje na Barbano

Kot je bilo že javljeno, bo letošnje skupno romanje goriških in tržaški Slovencev v ponedeljek, 5. septembra, s skupno sv. mašo ob 11. uri. Letos poteka 40 let, odkar smo se prvič zatekli k M.B. na ta otok, ker so bila romanja na Brezje in na Sv. Goro otežkočena. Zato vabimo naše ljudi še v večjem številu, da ta jubilej še lepše proslavimo.

Letos bo vodil somaševanje mladi ljubljanski pomožni škof g. Lojze Uran. Vsa leta so naša romanja vodili škofje od tu ali pa iz Slovenije. Polna cerkev naših romarjev, njihovo mogočno petje in srečanje znancev od vsepovsod so pričali, da tudi Primorci na tej strani meje ljubimo Marijo in se ji z zaupanjem priporočamo.

Vsi ste vljudno vabljeni. Gospode dušne pastirje prosimo, da pravočasno naročijo avtobus in v svoji cerkvi romanje toplo priporočajo. Naprošeni so tudi, da bodo pred sku-

pno mašo na razpolago v spovednicah, ker se mnogi prav na božji poti želijo spraviti z Bogom.

Na svidenje 5. septembra pri Mariji na Barbani. Naj bo ta 40-letni jubilej vsem v blagoslov.

Vrh sv. Mihaela

Vas in cerkev sta posvečena nadangelu Mihaelu in diakonu ter mučenju Lovrencu. Vendar že od nekdanj slovesno praznujejo zavetnika Lovrenca, ki goduje 10. avgusta. Vrhovci so se na slovesnost, ki je bila 7. avgusta, dolgo in lepo pripravljali. Vadili so oba zbora, ženskega in mladinskega. Organist in pevovodja Pavle je zbral zelo dobre glasove.

Dve deklici sta pri slovesni maši brali berili. Ostali otroci so sodelovali s petjem, molitvijo, prinašanjem darov na oltar, v procesiji. Somaševal je priljubljeni jezuitski pater Germano, ki je pel evangelij pri maši in v procesiji. Procesiji se je pridružil tudi g. Marjan, ker je bil prej vezan na nedeljsko bogoslužje v Sovodnjah.

Cerkev je bila lepo pripravljena in okrašena pod vodstvom požrtvovalne gospe Lidije, ki jo neguje skozi celo leto. Otrok in fantov ter mož je bilo lepo število kljub vročini in dopustom. Pritrkovat so prišli tudi iz Rupe, Gabrij in še od drugod. G. Avguštin je uredil vse za bogato zakusko po procesiji. Gospodinje so se dobro izkazale tudi tokrat. Levji delež pri organizaciji je seveda nosila neutrudna ga. Nerina. Akademika Erika in Peter sta skrbela za otroke in mlade ter mašne strežnike in še kaj. Starejši vaščani so tožili, da ni več tolike udeležbe kot nekoč. Toda skrbna priprava celotnega praznovanja vaškega zavetnika in udeležba mož in fantov, ki je bila mogoče večja kot drugod ob takih priložnostih, je močan pokazatelj vere morda prav zato, ker je tudi pri nas morala skozi ogenj raznih pekočih preizkušenj.

Saj bo Cerkev vedno rastla iz malega, zvestega, osebnega in globokega bratstva z Jezusom. Tega nas je učil tudi naš svetnik Lovrenc. Vsem, še posebej bolnikom in ostarelim, smo zaželeli božji blagoslov.

Uredništvo

žu

leg tega navaja nepravilne in nesprejemljive očitke na račun slovenskih škofov, česar si odločno ne zaslužijo.

V začetku člankar govori o Cerkvi na Slovenskem, ki se resno loteva problematike naših ljudi izven domovine; potem prehaja v zahteve plačila ansamblov, potem še, da Cerkev na Slovenskem zelo malo (ali nič) naredi za Slovence tik zraven meje z Italijo.

Slovenska Cerkev (slovenski škofje) niso pozabili na nas; dobro poznajo naše razmere in, kolikor jim je dano, so nam ob strani in nam skušajo vedno pomagati. Ne pozabimo na ogromne in nepisne usluge (darove), ki nam jih dajejo (vsak dan) s tem, da so nam dali na razpolago svoje duhovnike: vzeli so si iz ust kruh in ga dali (dajejo) nam. To je ogromna, nepopisna stvar!

Ugaja nam »pobalinski slog«, vendar sta na prvem mestu resnica in priznanje realnosti.

Cerkvi na Slovenskem obnavljamo svojo hvaležnost in priznanje za vse, kar dela za nas. Želimo, da bi se ta povezanost nadaljevala in obrodila vedno več sadov.

Imamo vikarje za Slovence. Imamo slovenske verske strukture; vse to je res. Ostaja pa odprto vprašanje, kaj ti naredijo za ohranitev identitete slovenske vernosti med zamejskimi Slovenci v Italiji? O tem se častno in sramežljivo molči. Samo po sebi nam je umevno, da dopuščamo, da se v naše mlade ljudi, ki še čutijo potrebo po vernosti, vsiljuje tuja neslovenskega oblika vernosti, ki razvodenjuje to, kar je naše, in zavrača vse tisto, kar je stoletja obdržalo slovensko krščansko pokončnost tu, na tem prostoru.

Ko danes govorim, da je sedanja kulturna podoba krščanstva v okvirih grško-rimsko-germanske tradicije pripadala slavi preteklosti, se vse bolj vidi, da se je ta slava prenesla na kulturo, ki nastaja v posameznih deželah, državah ali narodih; torej na kulturo narodne identitete. S pomočjo te nam lastne kulture narodne identitete bi se morala obdržati sedanja in bodoča podoba krščanstva med zamejskimi Slovenci v Italiji.

To je resen zgodovinski problem, postavljen v sedanji čas, ki je nekakšna ločnica med tem, kar je bilo, in tistim, kar nastaja. Med vernostjo Slovenca in vernostjo Italijana (ne gre za nacionalizem!). Med slovenskim načinom biti veren in med slovensko vrednoto odkrivanja korenin slovenske vernosti.

O vsem tem sramežljivo molčimo, ker je tako najbolje. Vsi smo si prijatelji in nič nam ne manjka. Istočasno pa padamo v tiho asimilacijo tudi na duhovnem področju, velikokrat prav s pomočjo cerkvenih struktur; in tako smo se že asimilirali...

Naj bodo te vrstice v premislek tudi kakšnemu slovenskemu škofu, če ga kaj o slovenski vernosti in slovenski identiteti še sploh zanima!

Ambrož Kodelja

Časopis je tudi javna tribuna, kjer različni sodelavci s svojim podpisom izražajo svoje ideje. Ni pa rečeno, da se uredništvo vedno strinja s temi idejami. Tako v primeru tega članka, ki je bil napisan v vročih dneh in bi bil morda potreben predelave; po-

Nabrežina

V nedeljo, 21. avgusta, bo v Nabrežini praznovanje farnega zavetnika sv. Roka. Ob 9.30 bo slovesna maša (novomašnik P. Černigoj) s procesijo po stari vasi in z zaključnim blagoslovom v dvorani prireditve z glasbo, dobitki, darovi in družabnostjo v korist cerkve (ravno v tem času je v popravilu streha). Od 14. do 21. avgusta bo tudi razstava kraških motivov, delo naše priznane umetnice C. Raza in sicer v župnijski dvorani od 18. do 20. ure.

Jeseni 4. Draga mladih Pot do poklica in zaposlitve

Tudi letos bo Draga mladih v parku Finžgarjevega doma oz. Marijanišča na Opčinah, in sicer od 1. septembra popoldne do 3. septembra popoldne.

Geslo letošnje prireditve bo »Pot do poklica in zaposlitve«. »Študijski« del programa bo razvrščen v tri sklope, ki bodo osvetlili tematiko iz različnih zornih kotov.

V četrtek popoldne (1. sept.) bo ob 17. uri imel uvodno predavanje znanj psiholog dr. Janez Musek. Predavanje bo nudilo splošnejše informacije o tem, kaj bo zahteval delovni trg od mladih, ki se pripravljajo na vstop v službo. V primeru zaposlovanja se vse bolj uveljavlja pojem projektne - timskega dela, saj so zaradi novih gospodarskih panog in predvsem zaradi vse bolj agresivnega pristopa tako v gospodarstvu kot v privatnem življenju, potrebni novi ljudje z novimi, neklasičnimi znanji.

V petek popoldne (2. sept.) bomo ob 9.30 tematiko nekoliko zožili in se osredotočili na gospodarske in zaposlitvene trende v Evropi. Predavatelj, profesor na ekonomski fakulteti v Ljubljani, dr. Zarjan Fabjančič, nam bo osvetlil vzroke za velik razmah brezposelnosti (posledice velike avtomatizacije proizvodnje, zamiranje nekaterih industrijskih panog in nastajanje novih, itd.), ki v prvi vrsti prizadeva ravno mlade.

V ta namen je nastalo veliko evropskih programov, ki omogočajo izobraževanje in spoznavanje novih krajev, okolij ter držav. O tem bo spregovoril drugi predavatelj, g. Janez Škulj. Lahko pa je tudi napovedati, v kakšno izobraževanje je pametno vlagati svojo energijo. Človek na primer teži k vse večjemu lagodju, zato so nekateri sektorji kot npr. turizem, gostinstvo, »industrija prostega časa« v večjem razvoju kot drugi. Tu ne gre spregledati niti računalniške revolucije, ki ima globoke posledice na področju zaposlovanja.

V petek popoldne bo ob 14.30 na vrsti okrogla miza z naslovom Poklic - moja prihodnost. Na njej bodo spregovorili gospa Renate Forstner - svetovlaka na Ministrstvu za šolstvo in umetnost pri avstrijski vladi, gospod Jože Glazer - direktor Republiškega zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije, gospod Silvo Narobe - svetovalec na Ministrstvu za delo in socialo v Sloveniji, gospa Irena Marinko - direktorica privatne agencije za zaposlovanje Leila, ter gospod Vojko Kocjančič - direktor Slovenskega Gospodarskega Združenja iz Trsta. Vsi gostje okrogle mize se direktno ubadajo s problemi zaposlovanja in bodo zato lahko odgovarjali na konkretna vprašanja, ki si jih mlad človek postavlja, ko programira svojo profesionalno kariero.

Glavni organizatorji Drage mladih, člani Združenja katoliških študentov iz Ljubljane, so pripravili tudi kulturni program oz. srečanje s pisateljem Alojzom Rebulo ter družabne točke (ples in zabava ter krajši izlet).

Janez Drnovšek
Breda Susič

15-letnica sklada Mitja Čuk

Vsaka obletnica nudi možnost obračuna s tistim, kar je bilo narejenega, obenem pa je zelo primerna odskočna deska za nadaljnje programiranje delovanja. Sklad Mitja Čuk z Opčin praznuje 15-letnico obstoja. Še mlada organizacija je s svojim delom dala nov pečat slovenski sferi kulturnih organizacij. V teh 15 letih je bilo res veliko narejenega, predali pa so še polni načrtov in želja.

Sklad Mitja Čuk je nastal zato, da bi pomagal manj srečnim članom naše družbe in da bi sensibiliziral in opozarjal družbo na ta še prevečkrat zapostavljen problem. Počasi pa se je pomoč, ki so jo namenili prizadetim, razširila tudi na vse tiste otroke, ki so je potrebni. Npr. velik uspeh so želi tečajji (jezikovni, fotografski...), ki so spadali v vrsto socialno-kulturnih pobud Sklada. Ena najbolj priljubljenih in obiskovanih pobud (letos pričakujejo kakih sto otrok) je poletni center v drugi polovici avgusta. Bogat spored, ki sega od izletov do poučnih tečajev, bo zadržal otroke od 16. do 27. t.m.

Letos pa bo prav v času še vrsta prireditev ob okrogli obletnici Sklada. V šotoru v parku Finžgarjevega doma na Opčinah se bodo vse od 19. do 30. t.m. vrstile kulturne in družabne prireditve. Začelo se bo 19. avgusta s predstavitev programa in kratkim kulturnim sporedom. Vsak dan bo nabit poln: jutro je seveda namenjeno otrokom poletnega centra, popoldan in večer pa sta posvečena tudi starejšim. Nastope dramskih skupin, izpopolnjevalne tečaje ipd. napovedujejo v popoldanskih urah, v večernih pa bodo na vrsti razvedrilne točke. Nastopali bodo glasbeniki (Aljoša Starc, Marko Feri...), kantavtor Iztok Mlakar, kabaretista Sergij Verč in Boris Kobal ter drugi umetniki, ki bodo popestrili dneve Sklada.

Tudi na tem mestu pa ne moremo mimo perečega problema, ki trdo zaznamuje delovanje Sklada. Gre za finančno stisko. Mnogo zanimivih in koristnih zamisli se prav zaradi tega ne pripelje do konca. Npr. sedež v Proseški ulici na Opčinah čaka na preureditev. Tudi vzgojno-zaposlitveno središče je zaradi tega v težavah. To središče je namenjeno odraslim prizadetim (deluje od leta 1980), ki po šoli niso vključeni v družbo. Potreboval bi primerne prostore, laboratorije, opremo... Skladu želimo še veliko tako delovnih in uspešnih let.

MR

Velikošmarnični shod na Repentabru

Kot že vrsto leto, bo tudi letos osrednje praznovanje velikega šmar na Repentabru. Cerkev, posvečena Mariji vnebovzeti, vabi na ta dan že stoletja na verske slovesnosti vernike iz bližnje in daljne okolice. Letos je to praznovanje zaznamovano z 200-letnico Marijine slike na glavnem oltarju. Slika je delo tržaške slikarke Marije Candido, cerkvi pa jo je poklonil sam tržaški škof Hohenzwart kot izraz posebne naklonjenosti do Repentabra in njihovih ljudi.

Praznovanje bo trajalo več dni. Začelo se bo v soboto s kulturnim programom »Uporni plameni« športno-kulturnega društva Cerovlje Mavhinje pod vodstvom Maje Lapornik-Pelikan.

V nedeljo bo redna nedeljska maša ob 10. uri in zvečer na predvečer samega praznika ob 20. uri.

Na praznik Marije vnebovzete bosta dve osrednji slovesnosti: zjutraj ob 10. uri in popoldne ob 17. uri. Zjutraj bo vodil slovesnosti dr. prof. Jože Bajzek, popoldne pa škofov vikar za Slovence msgr. Franc Vončina. Pri tej maši bomo še posebej prosili za g. škofa, da bi čimprej okrevail in se vrnil med nas. Poleg tega bosta še dve maši, jutranja ob 8. uri in nato še ob 12. uri. Na predvečer in na sam praznični dan bo ves čas tudi prilika za sveto spoved.

V spomin na 200-letnico Marijine podobe je tržaška umetnica Silva Bogatec na pobudo g. Jakomina naslikala čudovito Jeruzalemsko ikono Matere božje. Duhovni mentor je znameniti ikonograf jezuitski pater Egon Sendlar. Slika je podarila repentabrski cerkvi in jo bomo slovesno blagoslovili med večericami po maši.

Naslednji dan je praznik svetega Roka, zavetnika župnije. Sveti maši bosta ob 10. uri in ob 20. uri.

Vse štiri dni bodo člani župnijske skupnosti kot že vrsto let skrbeli za kraške dobrote, ves dobiček pa bo seveda šel v korist in obnovo cerkve.

T.B.

Draga '94 že trka na naša vrata

V petek, 2. septembra, se bodo pričeli že 29. študijski dnevi Draga '94. Kot običajno, bo prireditev v parku Finžgarjevega doma na Opčinah v velikem šotoru, ki od leta 1990 krasni prostor za openskim Marijaniščem v prvih septembrskih dneh. Tudi letos bo uvod v Drago predstavljala Draga mladih v svoji že četrti izdaji. Mladina se bo seznanila s problematiko zaposlitve.

Kot prvi predavatelj bo v petek, 2. septembra, nastopil arheolog dr. Stane Gabrovec, ki bo govoril o vplivu krščanstva na nastanek slovenske narodne zavesti in o naših krajih kot mejniku med Vzhodom in Zahodom. Izhodišče predavanja dr. Gabrovca bo 1600-letnica bitke med Teodozijem in Evgenijem v Zgornji Vipavski dolini, o kateri smo tudi v našem listu na široko pisali. Diskutanta bosta tudi pisatelj Jože Snoj in prof. Justin Stanovnik. V soboto, 3. septembra, bosta mag. Marija Jurič-Pahor in dr. Hektor Jogan govorila o pri-sili spomina v identiteti koroških in tržaških Slovencev.

V nedeljo, 4. septembra, bo ob 9. uri na prireditvenem prostoru sv. maša, ob 10.30 pa jutranje predavanje, ki bo kot običajno posvečeno verski problematiki. Lojze Čemažar bo namreč govoril na temo V novo sproščenost slovenskega kristjana. Največ pozornosti pa bo gotovo pritegnilo nedeljsko popoldansko predavanje, ki se bo pričelo ob 16. uri. Pred mikrofonom bo namreč stopil bivši slovenski obrambni minister Janez Janša, ki bo predaval o gradnji politične in državniške zavesti sodobnega slovenskega človeka. Janševo predavanje se torej ne bo (vsaj neposredno ne) dotikalo žgočih aktualnih političnih vprašanj v Sloveniji, nedvomno pa bo ta tema prišla na površje med diskusijo.

Prve dni septembra lahko torej prisluhnemo zanimivim temam. Obenem je v okviru Drage predvidenih še nekaj drugih manjših kulturnih točk, kot npr. predstavitev knjig idr.

Ivan Žerjal

Rojan

40-letnica kapelice pri Lajnarjih

V Marijanskem letu 1954, ki ga je papež Pij XII. razglasil ob prvi stoletnici razglasitve verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju, smo slovenski verniki poskrbeli za zgraditev Marijine kapelice v naselju Lajnarji nad Rojanom.

V škofijskem obsegu je bilo sklenjeno, da se postavi visok steber s kipom Brezmadežne na trgu Garibaldi. To nas je spodbudilo, da bi tudi slovenski verniki kaj naredili v spomin na marijansko leto. Odločili smo se za Marijino kapelico.

Primeren prostor za gradnjo nam je daroval Gigi Majcen pri Lajnarjih. Načrt za kapelico je napravil arhitekt Vilko Čekuta, ki je kmalu potem odpotoval v Kanado. Gradnjo je vodil in nadzoroval domačin inž. Mario Piemontesi. Zaradi gospodarske krize je tudi ta po nekaj letih zapustil Rojan in se izselil z družino v Rodezijo.

Meseca avgusta je bila kapelica pripravljena. Na praznik Marijinega vnebovzeta popoldne smo v procesiji spremili Marijin kip iz župnijske cerkve h kapelici. Procesija je šla preko Piščancev k Lajnarjem. Pol poti je bilo okrašene z 10 slavoloki. V procesiji je bilo skoraj tisoč ljudi. Tako slovesne procesije in takega slavlja nismo imeli kasneje nikoli več, morda samo sedem let kasneje ob blagoslovitvi Marijinega doma.

SPOMINSKA PROSLAVA

40-letnice Marijine kapelice pri Lajnarjih se bomo spomnili s posebno proslavo. Dogovorili smo se, da bo spominska slovesnost v nedeljo, 4. septembra, ob 17.30. Zbrali se bomo pri kapelici, kjer bo sveta maša, petje, morebitni pozdravi in ob koncu tudi družabnost.

Ker bo imel Katoliški glas naslednja dva tedna počitnice, že v tej številki napovedujemo to slovesnost.

Stanko Zorko

V slovo Ota Justini vd. Kosmač

V teh dneh je mirno v Gospodu zaspala Ota Justina vd. Kosmač. Bila je zvesta naročnica Katoliškega glasa. Vsi, ki smo jo poznali, smo jo cenili in imeli radi. Imela je veliko srce in je bila v vsakemu trenutku pripravljena pomagati bližnjemu. Kljub boleznim in onemoglosti se je do zadnjega udeleževala nedeljske sv. maše. Ker je bila globoko verna, je sprejemala vsakdanje preizkušnje in trpljenje v luči vere.

Pokojna Justina je bila po rodu iz Doline. Poročila se je v Borštu in živela na veliki kmetiji, kjer se je vsekozi žrtvovala in izkazovala kot dobra gospodinja in izkušena mati. Njenim štirim otrokom izražamo globoko sožalje.

Pokojno Justino smo srečevali vedno vedrega in veselega obraza, ki je izražal njeno sproščenost in dobroto. Njena hišna vrata so bila odprta vsem, ki so bili potrebni kakršnekoli pomoči. Še posebno v času 2. svetovne vojne, ko je bila vas hudo poškodovana, je pomagala prizadetim družinam z vsemi močmi. Vsem vaščanom bodo ostali v trajnem spominu njen vedri obraz, delavne roke in veliko srce.

Umrla je Marija Mijot

V torek, 9. t.m., se je v svetoivanski župnijski cerkvi veliko število ljudi poslovilo od narečne pesnice

Marije Mijot, ki je umrla v soboto v 92. letu starosti. Rodila se je bila namreč 23. maja 1902 prav pri Sv. Ivanu, tam doraščala ter doživljala lepe in — žal številnejše — grenke trenutke, ki jih je v svojem dolgem življenju dočakala.

Zelo tesno je bila povezana s Sv. Ivanom in z intenzivnim človeškim, družbenim ter kulturnim utripom, ki je bil od vedno značilen za to za Slovence pomembno tržaško predmetje. Še najraje ji je bil pri srcu stari Sv. Ivan, torej tisto okolje, ki ga danes ni več, a ki ga je v svoji mladosti doživela in vzljubila. Ta Sv. Ivan in njegove ljudi je Marija Mijot ovekovečila v pesniški zbirki v svetoivanskem narečju Souze in smeh, ki je izšla l. 1962 (razširjeni ponatis je izšel l. 1969).

Marija Mijot je bila tudi zvesta članica svetoivanske slovenske verske skupnosti. Redno se je udeleževala slovenske sv. maše, ob priliki vsakoljetne procesije na praznik farnega zavetnika sv. Janeza Krstnika pa je vedno šla v spreved oblečena v svetoivansko narodno nošo. Redno je zahajala tudi v Marijin dom na tamkajšnje kulturne prireditve. Vse to je opravljala do nekaj let od tega, ko so jo zaradi starosti zapustile moči.

Z odhodom Marije Mijot je tako v svetoivanski kot tudi v širši slovenski narodni skupnosti nastala velika vrzel, ki jo bo težko zapolniti. Ostal pa bo tudi neizbrisen spomin na umetnico, ki nas bo — upamo — spodbudil, da bomo z isto ljubeznijo, ki je bila značilna za pokojnico, gojili slovensko besedo in kulturo ter občedloveske vrednote na teh za slovenstvo tako izpostavljenih tleh.

ni

Mačkolje

Veseli smo, da bomo imeli v naši sredi v nedeljo, 28. avgusta popoldne, družino Srečnik iz Ljubljane. Oče Tone in mama Anica imata šest otrok in lepo se med seboj razumejo, skupaj molijo, zapojejo, gredo v cerkev, v naravo.

Sami igrajo na instrumente in zborna pojejo. Radi pojejo cerkvene in narodne pesmi. Peli bodo med popoldansko mašo in po njej. Namesto običajne pridige se nam bodo predstavili. V osebnem pričevanju nam bodo govorili o volji do življenja, o veri in pesmi, o tem, kakšne so večje prednosti številčne družine. Čudijo se mnogim zakoncem, ki ne sprejemajo več otrok, saj je sprejemanje otrok po njihovem najlepši trenutek človeškega in družinskega življenja.

Če nam bodo uspeli dati vsaj malo tega navdušenja in ognja veselja, bo ta pobuda Mačkoljanov dosegla svoj namen: tudi v teh krajih poživiti voljo do življenja, veselje nad vero, da bo potem tudi asimilacija manj izrazita in kaj manj zaprtih šol.

Župnijska skupnost Mačkolje vabi na praznovanje svojega zavetnika, sv. Jerneja. Prvo praznovanje bo v sredo, 24. avgusta, z mašo ob 20. uri. Drugo praznovanje bo v nedeljo, 28. avgusta, ob 11. uri s slovesno mašo. Ob 17. uri bo med nami kot gost družina Sečnik iz Ljubljane. Peli bodo med mašo in po njej. Namesto običajne pridige se bo z njimi pogovarjal domači župnik. Pred cerkvijo bo običajni blagoslov vozil in nastop narodnih pesmi. Ob koncu družabnost.

Žarko Škerlj

Vnebovzetje - snov in duh nam o njem sporočata

(nadaljevanje s 1. str.)

nasilno. Vsak od nas je pač istočasno oboje: spoj telesa in duha, in meje med obojima skoraj ni mogoče zarezati. Vedno nekaj posega iz enega v drugo; še več: eno je šele v drugem zaznavno.

Ravno zato je umetnost - in morda glasba res še prav posebej - kljub vsemu najbolj prikladna pot, da se približamo tem čudovitim dokončno spoznanje presegačim stvarnostim. Snovni in duhovni vidik sta v njej tako tesno spojena, kakor sta voda in sol v morju ali - še bolje povedano - kakor ogljik in kisik v vodi. Vsakršna korenita ločitev bi hkrati lahko pomenila izničenje celote. V glasbi sta na primer tako melodija in harmonija kakor čustvo v človeku, ritem njen srčni utrip, zvočna barvitost je lahko pojmovana kot odsev čutov in pisanosti barv stvarstva, oblika je obraz glasbe in hkrati podoba njene razumne urejenosti. Tudi časovnost je glasbi nekaj ne- ločljivo notranje bistvenega: rodi se iz tišine in se vanjo zopet prelije, ne da bi se pri tem popolnoma izničila - kakor stvarstvo in človek.

Da je Marija popolnoma pri Bogu, je potemtakem predvsem bivanjska razsežnost in ne neka miselna podoba ali tvorba. Ravno zato je vsakomur na svoj način pri roki in na voljo, da mu v osebnem (bolj kot osebno) jedru sporoči nekaj bivanjsko lepega, dobrega in resničnega.

Milostna podoba Matere božje na Ptujski gori

»Kaj to pomeni zame?«, bi lahko bilo potemtakem še najbolj umestno vprašanje. In kdor pač ima oči in ušesa in..., bo...

Ivan Florijanc

Bralci pišejo

Spoštovani g. urednik!

Zaupam v vaše posredovanje, zato vam pošiljam to pismo, ki ga rad podpišem, toda vas prosim, da ime na ne objavite.

Pred kratkim sem šel na grob pokojnega g. Albina, ki počiva na kontovelskem pokopališču. Sram me je bilo tega, kar sem videl: razen nekaj cvetic, ki so jih prinesle prijateljske roke, je grob še vedno zapuščen: nima nagrobnega spomenika; govorili so, da ga bodo prekopal v primernejši prostor. Toda vse stoji.

Zakaj se ni uredilo? Kdo bi moral urediti? Mislim, da bi za to moral poskrbeti kontovelski župnik, ki je prišel za njim, ali gospod iz Proseka...

(Sledi podpis)

Ostalega dela pisma ne objavljam, ker je bolje tako.

Strinjam se in dodajam. Poleg naših molitev pokojni sobrat Albin zasluži primerno in spodobno priznanje. Koliko dobrega je napravil med nami!

Podpisnik omenja dva sobrata, ki naj bi poskrbela. Do tega ni prišlo verjetno iz objektivnih razlogov; če so težave, naj se javita in si prevzame skrb za dokončno ureditev. S prijatelji s Kontovela in iz Doline ter s sobrati, s katerimi smo delili prijateljstvo z g. Albinom, moramo urediti, da bo vse nared prve dni novembra.

Če ne bo odziva od nikoder, začnemo z akcijo prve dni septembra. Moja tel. številka je 830892.

Spoštovani g. urednik!

Nekdo me je opozoril na pismo Dušana Udoviča, ki je bilo objavljeno v Primorskem dnevniku in je bilo naslovljeno ljubljanskemu Delu, kjer se pisec huduje nad urednikom, ki objavlja razne dokumente o tajni finančni podpori prejšnjega režima.

To odprto pismo je pravzaprav krasen dokument!

Podpisanega jezi, kako so sploh prišli do teh dokumentov - zločin je torej tu in ne drugje. Huduje se, zafrkava, toda ne navaja nobenega argumenta o stvari. Ne zaveda se, da s tem potrjuje to, kar piše Delo. Naši tovariši nočejo priznati tega: prav, da se piše o fašistih, o nacistih, o korupciji italijanskih politikov; o tem, kar so oni počeli, pa ne sme nihče pisati. Če se že kaj malega omenja, pa se takoj skušajo celo opravičevati in se braniti z napadanjem.

S tem pismom so se sami udarili po nogi. In kako še!

Do tega privede preobestnost.

Naj mi bo dovoljena ta ugotovitev. Če bi samo del denarja, ki so ga vsa ta leta prejimali naši tovariši, dobila katoliška stran, kaj vse bi lahko danes imeli in pokazali naši javnosti!

Kar imamo, smo uresničili s podporo svojih ljudi in delno Dežele ali Pokrajine.

Hudovati bi se morali mi, pa to delajo oni...

Sledi podpis

Uprava Katoliškega glasa
bo zaprta od 16. do 20.
avgusta.

Zgoničani na Kureščku

Tropska vročina letošnjih pasjih dni zgoničnih cerkvenih pevcev ni zadržala, da bi svoje družabnosti ne popestrili z običajnim poletnim izletom. Za cilj letošnjega izleta smo si izbrali pri nas sicer manj znano božjepotno romarsko točko Kurešček v župniji Ig pri Ljubljani, kamor smo poromali v nedeljo, 24. julija. Na tem hribu, na katerem so naši predniki v dobi turških vpadov »kurili« (odtod ime Kurešček) kresove, da bi z njimi opozarjali bližnjo in daljno okolico na pretečo nevarnost, stoji čudovito lepo obnovljena cerkva, posvečena Mariji-Kraljici miru. Med zadnjo svetovno vojno je bila sicer poškodovana, a je bila do kraja namerano uničena 1. maja 1970.

Zamisel in spodbuda za obnovo je prišla leta 1989, uresničena pa je bila 30. avgusta 1992, ko je ljubljanski škof in metropolit dr. A. Šuštar cerkev zopet posvetil. Od tedaj jo obiskuje večje število romarjev - Marijinih častilcev iz raznih krajev Slovenije, pa tudi iz tujine.

Slučaj je hotel, da je domači letošnji novomašnik g. Vidko Podražaj želel ponoviti slovesnost svoje nove maše prav na tem Mariji posvečenem hribu. Zato nas je izžanski župnik g. Anton Košir takoj povabil, da na ponovitvi novomašnega slavlja kot zbor nastopimo s celotnim mašnim sporedom, kar smo rade volje sprejeli.

Zaradi velike množice ljudstva je celotna slovesnost potekala na prostem pod cerkvijo. Ob oltarju smo odpeli dele Maličeve četrte maše, katerim smo dodali še po kako Mavo in Vodopivčevo skladbo. Novomašniku, ki je mašno daritev opravil ob somaševanju krajevnega dušnega pastirja in številnih sobratov, je seveda veljala že tradicionalna Riharjeva Novomašnik bod' pozdravljen.

Za naš cerkveni pevski zbor je ta nastop predstavljal izjemno doživetje še v večji meri kot prejšnji, ki jih je v ravnokar minulem delovnem obdobju imel izven domače župne cerkve, kajti marsikateri njegov član še ni doživel novomašnega slavlja tako »od blizu«, še manj pa, da bi ga bil kdaj kot pevec tudi dejavno sooblikoval.

Ko so utihnili zvoki Vodopivčeve Tisoč slavospevov krasnih, ki je zaključila za nas kar zahtevni pevski spored, je številna množica vernikov nagradila izvajalce z navdušenim ploskanjem v priznanje ljudem, ki se požrtvovalno trudijo, da bi v svoji zamejski župniji ohranjali kolikor mogoče ubrano slovensko nabožno pesem, ki naj bi tudi v bodoče odmevala, kot je nekje napisano, »Bogu v čast in ljudem v veselje«.

Popravek

Sovodenska sekcija SSK izreka globoko sožalje odbornikoma Benjaminu in Markotu ter svojcem ob izgubi drage mame in none Amalije Cotič - Černic in ne Devetak, kot je bilo pomotoma objavljeno.

SSK vabi, da bi se predstavniki organiziranih skupin Slovencev v Italiji zbrali v soboto, 29. septembra, in ne 20., kot je bilo pomotoma sporočeno.

OBVESTILA

V AVTOBUSU, ki bo peljal v ponedeljek, 5. septembra, svetokriške romarje na Barbano in popoldne v Marijino Celje nad Kanalom, je še nekaj prostih mest. Avtobus bo odpeljal ob 7. uri s trga Oberdan v Trstu. Kdor bi se nam želel pridružiti, naj pokliče po 20.30 zvečer na tel. št. 220332.

SLOVENSKI ZAMEJSKI AKADEMSKI LIKOVNI UMETNIKI, ki se želijo udeležiti likovne kolonije meseca septembra v samostanu v Vipavskem Križu, so naprošeni, da posredujejo svoje ime na tel. številko 0481-536455 do konca avgusta ali pa, da svojo prijavo posredujejo patru Štefanu Kozuhu: samostan Vipavski Križ. Tema kolonije: sv. Klara - nova žena za nove čase.

SLOVENSKA SKUPNOST

Sekcija v občini Dolina

prireja v dneh 20., 21. in 22. avgusta

Naš praznik

v Zabrežcu pri Borštu

Za kratek čas

BRANKO

KOMBINACIJSKA KRIŽANKA: SLAVNI IZNAJDI TELJI

1						N							
2													Z
3													
4													
5						S					N		J
6													
7	M												
8													
9													
10													
11													
12						I							
13						C						R	

Spodnje besede vstavi s kombiniranjem v gornji lik. Debelejše črtice označujejo konec besede (vodoravno in navpično). Nekaj črk je v pomoč že napisanih. Besede z mastnimi črkami so sami slavni iznajditelji.

2 ČRKI: bl, eh, ep, ie, il ip, lc, md, ml, od, pa, pl, rz, to, up, va.

3 ČRKE: eye, ide, isa, lar, Law, lia, log, loj, mel, Ohm, rok, saf, snt, tao, una, zle.

4 ČRKE: amid, Bell, Bohr, dani, elza, gere, ilva, iowa, iron, itit, knez, lama, nana, oton, sekt, skit, sram, svak, vrat, Watt.

5 ČRK: drevo, Fermi, krmar, liker, merkù, Morse, packa, ravel, Tesla, Volta.

6 ČRK: Ampere, bremen, cekini, Edison, izmena, Newton, pionir, ramzes, rimini, robida, tednik, Violle, wagner.

7 ČRK: arborin, Faraday, Galilei, Galvani, Marconi.

8 ČRK: Einstein, waterloo.

9 ČRK: naslednik.

10 ČERK: Rutherford, Torricelli.

11 ČRK: iznajditelji.

REŠITEV KOMBINACIJSKE KRIŽANKE PESNIŠKE ZBIRKE ALOJZA GRADNIKA IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

- 1) po - pot bolesti - v
- 2) - pesmi o maji - - le
- 3) - roti - gorati meč
- 4) pes - kriči - olein
- 5) ad - irene - n - od - i
- 6) de profundis - als
- 7) alo - nemi - kamnit
- 8) jijo - re - mojra - v
- 9) oto - patri - eh - ud
- 10) čiči - tn - t - - este
- 11) e - ana - ioram - ven
- 12) zak - - okno - oče - c
- 13) virus - - up - jutri
- 14) edi - ars - ut - so - -
- 15) za - zlate lestve -
- 16) d - revni - otavica
- 17) e - svetle samote -

Pomni, črtica pomeni prazno polje

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

KATOLIŠKI GLAS
Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:
Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglesi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možno so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV